

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

1996

Den Jyske Idrætsskole i Vejle

Udgivet i et samarbejde mellem
Den Jyske Idrætsskole og elevforeningen.

I redaktionen:

Karina Kallehauge Thomsen, Pia Rask (elevforeningen)
og Ole Worm (ansvarshavende).

Meninger, der fremføres i de enkelte artikler, behøver
ikke nødvendigvis at dække skolens synspunkter.

Forsidebilledet viser et »kludetæppe« af helsidesbillederne
i årsskriftet.

Årsskriftets indre billeder viser faste holdepunkter
for os alle i hverdagen.

Tryk: jelling bogtrykkeri a/s

1996

Den Jyske Idrætsskole i Vejle

Indholdsfortegnelse

Forord

Fikst og færdigt

Hvad holder folket sig til?

Menschens Kinder

Idolet

Når der bliver varslet grindedrab på Færøerne.

Flyv selv om du ikke kan

Tro eller trends

Vær nu lidt utidssvarende

Den store kunsts kamp

Vox-pop journalistgruppen 96/97

Jørn Richter

Rasmus Bech

Randi Kúrberg

Morten Andersen

Lene Bischoff-Mikkelsen

Preben Astrup

Leo Tandrup

Årets gang

Højskolevirksomheden

Den Jyske Idrætsskoles bestyrelse

Elevforeningens bestyrelse

Elevforeningen

Elevmøde og jubilæumsarrangement 1997

Personalia

Personaleoversigt

Elevholdet 1995/96

Kursusvirksomheden

Kursuskalender mv.

Sommerkurser 1997

„Al moderne filosofen er politisk og officiel, indskrænkes af regeringer, kirker, akademier, af menneskers sædvaner og fejheder til en lærd overflade; man bliver stående ved sukket „hvis blot“ eller ved erkendelsen „der var engang““

(F. Nietzsche i
„Afgudernes Ragnarok“)

Årsskriftsredaktionen mente i 1994, at det skred. Det skrider stadigt; men vi ser også i dag en begyndende reaktion herimod. Flere danskere ønsker tilsyneladende mere fasthed, ønsker at noget er lidt mere fikst og færdigt. Tiden havde trends, men nu er tiden kommet til mere faste holdepunkter, fikspunkter. Vi har regler – masser af dem –, men måske ingen fælles moral og etik, hvorfor en bestemt holdning og beslutning sjældent kan få bred tilslutning. Ufikst og måske snarere færdig. Står vi foran et opgør med det relativistiske? Råber kulturens mulige forfald efter sin frelser? Det gjorde i hvert tilfælde den tyske filo-

sof Friedrich Nietzsche allerede i 1800-tallet, hvilket skinner klart igennem i citatet ovenfor.

Når NASA med en bunden forskning udkaster muligheden af engang eksisteret primitivt liv på Mars, går der kun få dage før danske præster nødsages til skrifteligt at fastslå, at det ikke ændrer på skabelsesberetningen. Her ville det ellers for alvor skride. Den danske folkekirkes medlemstal er steget bl.a. som udtryk for »tilværelsens ulidelige lethed« som en af årsskriftets forfattere skriver. Vi søger mod den store kunst. Vi tænker tilbage til dengang »bedste« var til.

Det kan være opslidende selv at finde vej i en konstant forandrende verden. Det kræver »sin mand« hele tiden at skulle forholde sig til en verden uden fixpunkter. Reaktionen er, at flere synes, det vigtigste er at få nogle klare svar, at modtage facittet på et godt liv. Det er tilsyneladende svært at regne den ud selv.

Garneret med små sikre hverdagsbilleder, byder vi velkommen til dette årsskrift, hvor forfatterne med succes illustrerer, at

„Mennesket ikke har rødder, men fødder. Det betyder, at mennesket skal bevæge sig og ikke blive eet sted“

(Arne Victor Nielsen
dansk freelance filosof)

– tilværelsens
faste
holdepunkter

Hvad holder folket sig til?

Vox Populi – folkets stemme

Her på efterårsholdet 96/97 har journalistikholdet været ude for at spørge kammeraterne om: *Hvilke faste holdpunkter har du her i livet?*

Hvad lægger du mest vægt på?

De elleves svar skal fa lov til at stå uden kommentarer, men kan nok vække til eftertanke i de meget enslydende svar. Hvor familien og vennerne helt klart for hovedparten er de holdpunkter, der betyder mest for den enkelte.

Lars »Guf« Gundberg, 35 år, Albertslund:

Jeg lægger vægt på at have det godt. Noget at spise, en seng at sove i, og at høre noget godt musik. Med hensyn til fremtiden er jeg mest interesseret i en uddannelse som idrætslærer. Gerne på en idrætshøjskole, pga. den afslappede stemning og det frie liv, som jeg har oplevet på DJJ. Hvis mit fremtidsønske om en idrætslæreruddannelse skal gå i opfyldelse, skal jeg have sor-

teret i min vennekreds. Familie og en god bolig prioriterer jeg naturligvis også højt, men læreruddannelsen kommer dog i første række.

Hanne Østergaard, 20 år, Padborg:

Jeg vil gerne leve livet – det gør jeg bedst sammen med familien, kæresten og vennerne.

I øvrigt synes jeg, at jeg er god til at indrette mig efter andre mennesker. Jeg tror, det kan lade sig gøre at kombinere familie og børn med arbejdet. Et heltidsjob er det optimale for mig, men det er trods alt ikke penge, der er afgørende for valg af job.

Min økonomiske sans synes jeg selv er god. Det er en nødvendighed at have en god økonomi for at kunne give sig selv udfordringer i livet, som for eksempel at tage på højskole.

Thomas Bratbøl, 22 år, Skanderborg:

Før i tiden lagde jeg stor vægt på cricket, jeg trænede 4-5 gange om ugen, fordi jeg

var på ungdomslandsholdet. Men indenfor det sidste år tid er jeg trappet ned, da det sociale liv med mine venner også betyder meget for mig. Jeg trives utrolig godt med en masse mennesker omkring mig, og netop det får jeg opfyldt her på DJJ. Fremtiden ser jeg positivt på. Efter årsskiftet går jeg igang med en tømreruddannelse, hvilket jeg ser frem til med stor glæde.

Britt Gravesen, 21 år, Roskilde:

Jeg lægger stor vægt på min familie, da de altid er der, når jeg har brug for dem. Det samme gør sig også gældende for mine venner, som også har en stor betydning i mit liv.

Efter højskoleopholdet påbegynder jeg en uddannelse som pædagog. Netop familie, venner og uddannelse er grundpillerne i mit liv, og jeg mener, disse tre ting hænger uadskilleligt sammen.

**Knud Olsen Egede, 19 år,
Nuuk:**

Jeg må nok sige, at venner og familie er det primære holdepunkt i mit liv. Det er dem, jeg knytter mig til og stoler på til daglig. Specielt nu da jeg er her på DJI, er andre menneskers accept utrolig vigtig for mig, da jeg er langt hjemmefra. Desuden ønsker jeg at få en ordentlig uddannelse. Dette er et stort fremtidigt mål for mig, da det forhåbentlig kan give mig ro i tilværelsen fremover.

Jeg knytter mig også meget til min sport, som er fodbold. Her igennem har jeg mødt mange nye mennesker, og har fået mange gode oplevelser.

**Allan Hansen, 28 år,
slagtersvend på orlov:**

Når jeg er færdig på DJI, genoptager jeg mit arbejde som butiksslagter i Føtex. Det betyder utrolig meget for mig, at jeg trives på min arbejdsplads. Lønnen betyder mindre for mig. En god vennekreds er ligeledes af stor betydning. Jeg er meget

sammen med vennerne, som skal plejes. Man må selv yde noget for at være med i fællesskabet – venner er ingen selvfølge.

Et godt helbred er man ikke selv herre over, men jeg har det bedst, når jeg motionerer hver dag – alene eller sammen med andre.

**Karina Kill, 18 år,
Sindal:**

Familien har altid betydet meget for mig, og vil også altid gøre det fremover.

I min fritid har håndbolden spillet en væsentlig faktor. Jeg trænede utrolig hårdt, nogle gange helt op til 5 gange om ugen.

Så det betød, at jeg ikke havde ret mange venner uden for håndboldbanen.

Da jeg mødte min kæreste, var jeg langt nede i kulkælderen. Han formåede som ingen andre at hive mig op, derfor tillægger jeg ham stor betydning i mit liv.

**Patrick McGrail, 21 år,
Enslev:**

Det er meget vigtigt, at der er nogen, der holder af en.

Derfor betyder min familie og mine venner meget for mig. Min sport, som er orienteringsløb, betyder utrolig meget for mig, for jeg har et stort behov for at bevæge mig og være ude i naturen. Jeg synes iøvrigt også, at det er vigtigt at beskytte naturen, derfor går jeg ind for økologi. Jeg mener også, at en god uddannelse er noget, jeg har brug for. Jeg kunne godt tænke mig et job, som både er interessant, og som kan kombineres med min sport. Mennesket er af natur skabt til at udrette noget i form af fysisk arbejde, derfor er det vigtigt at få sig bevæget.

**Camilla Daugaard, 19 år,
Hørning:**

Jeg har stort behov for tryk-
hed, kærlighed og faste ram-
mer, derfor betyder min
familie og mine venner utro-
lig meget for mig. Jeg har
altid været vant til, at alt i
mit liv har været planlagt, så
derfor har jeg også så godt
som styr på, hvad jeg skal
lave de næste mange år.
Sport betyder meget for mig,

dels fordi jeg har et stort behov for at være aktiv og bevæge mig, men kammeratskabet har også stor betydning for mig, jeg foretrækker holdsport.

Jeg har også et tæt forhold til min hund Børste, fordi jeg selv har opdraget den, og der igennem sat mit præg på den.

Steffen Pedersen, 22 år, Hammel:

Jeg har altid ment, at vennekredsen har været det vigtigste for mig. Det at føle sig accepteret i en større gruppe af kammerater giver mig den moralske selvtillid, der gør, at jeg har det bedst med mig selv.

Når jeg er mig selv, nyder jeg at kunne slappe af med min guitar.

Desuden bruger jeg meget tid på sport. Specielt fodbold og volleyball. Disse ting er endvidere også med til at styrke vennekredsen.

Selvfølger er der også familien. Den giver mig den trykthed, jeg har brug for, når der er problemer i dagligdagen. Den sørger for, at jeg

altid har det godt og aldrig står alene.

Heidi Blach Nielsen, 19 år, Odder:

For mig er familien klart det foretrukne holdepunkt her i tilværelsen. Den støtte, jeg får hjemmefra, giver mig den opbakning, jeg har brug for.

Vennekredsen er selvfølgelig også vigtig for mig, men familien vil altid have førsteprioritet.

Grunden til, at jeg sætter familien højest, er nok, at jeg satser på et liv med nære relationer og mange følelser blandt de mennesker, jeg er omgivet af.

Derudover mener jeg, at det gælder om at have det godt med sig selv og være tilfreds med sin tilværelse.

Jørn Richter

Jeg kom med Smør, når jeg skulle ud til mormor og morfar. Smør kaldte jeg ham chaufføren, som med håndført træk åbnede og lukkede døren til rutebilen, når man skulle på og af. Hvor jeg egentlig satte mig i rutebilen, husker jeg ikke, kun at jeg havde styr på det meste undervejs. Jeg vidste, hvor vi skulle holde efter planen, hvor dagens aviser skulle smides ud, mens Smør rutineret tog farten af, hvornår jeg skulle gøre mig klar til at stå af, når vi var kommet ind i landsbyen. Ikke noget med at rejse sig for tidligt.

Man havde vel styr på det. Svalerne styrede ud fra garagen, når jeg gik ind i den og trak skydedøren tilbage og gik ind i haven med sandkassen til højre og selve haven til venstre. Bagest i haven det runde lysthus og bag det igen engen, hvor det altid summede af sol. De velkendte dufte når jeg trædte ind i huset, med vaskerummet til venstre og hele to kælderrum lige foran mig.

Det ene af disse to rum kunne jeg vældig godt lide. Der hentede jeg Chabeso eller Druetta. Sådan hed mine favoritmærker i sodavand, når jeg var hos mormor og morfar. Op ad trappen til 1. sal. For enden af trappen hang på væggen billedet af det gamle Flensborg med de rødgyldne farver. Så var det bare at åbne døren ind til barndommens land.

Jeg elskede min mormor og morfar. Hvem gør ikke det? Jeg gjorde i hvert fald. Her var min verden. Den var naturligvis også hjemme. Men den her verden var anderledes end hjemme. Ikke noget med, at den var bedre, men netop anderledes. Og jeg oplevede den verden som tryk med stærke erindringer. Ord, dufte, lyde, smag, lege, oplevelser, som mejslet ind i min tidlige bevidsthed.

Med voksenalderen vil jeg beskrive deres hjem som kærlig patriarkalsk. Det formoder jeg i hvert fald. Andet kan jeg jo ikke, for selv om

barnesjælen ser klart, ser den jo som bekendt ikke alt. Morfar var virkelig manden i huset. Mormor sørgede for det man med et gammelt udtryk vil kalde for husføringen. Og det kunne hun. Sikken mad hun lavede. Hvilke fedtemadder med hjemmelavede fedtegrever. Og så spiste man til tiden.

Morfar stod i spidsen for kontoret, som lå i stueetagen. Gad nok vide, hvornår de egentlig startede derne? I hvert fald kom han altid op til middag. Bagefter sov han til middag. Der var middagstilhed i hele huset. Det var forbudt at forstyrre husets herre, når han var i færd med en hellig handling som at sove middagssøvn. Var jeg inde i det tidsrum, hviskede mormor og jeg til hinanden. Fortrak jeg – og det gjorde jeg nok tit, for der var altid det dejligste vejr ude hos dem – så gik jeg ned i haven eller ned på engen. Ikke forstyrre morfar, når han sov til middag. Heller ikke forstyrre morfar, når han sad på lokum, hvor der

for øvrigt også sensationelt var et karbad. Og slet ikke tage i døren, når han sad derinde.

Han sang meget. Især på arbejdet, når han var alene og ordnede lønningerne til mændene, når der var udbetaling den ene gang om ugen. Så blev sedler og mønter lagt i de rette bunke. Hver bunke til hver sin mand. Mændene kom hen under aften efter at have kørt lastbilerne i garage. De havde tit hat på. Den holdt de i hånden, når de var nået hen til skranken på kontoret. Efter en kort snak fik de pengene, skrev under, gik ud og tog hatten på i entreen. Sådan var det.

Jeg måtte gerne være hos ham, både når han gjorde pengene klar og sang, og også når de mænd, som jeg jo kendte så godt, hentede deres løn for sliddet med master og elledninger.

Når udbetalingen var færdig, låste han kontordøren, slukkede lyset og startede på at synge »Jylland mellem tven-

de have.« Og den sang varede hele vejen op til mormor. Selv når han tog deres to øl med, fortsatte afsyngningen. De to øl havde han tidligere på eftermiddagen stillet for foden af trappen op til lejligheden. Nu bøjede han sig ned midt i et af versene, tog øllene og Flensborg Avis og lettere oplivet besteg han trappen trin for trin. »Jylland mellem tvende have...« Aftensmaden blev indtaget under Pressens Radioavis. Det betød, at maden stort set blev indtaget i tavshed. Det var forbudt at tale under dette måltid. Budskabet nåede frem fra højttaleren, som stod øverst på køleskabet. »Christian Winther, Washington.«

Men bagefter, så skete det. Nattøj på. Op på det venstre stolelæn. Sætte sig godt til rette.

Så læste morfar højt af »Kippe Kalv og Kippe Ko.« Somme tider to gange. Han må have holdt meget af den fortælling. Jeg gjorde i hvert fald.

Mormor spillede matador og

sønderjysk firekort med mig bagefter, mens morfar åbnede lågen ind til rygeskabet, tog en Ninetta-cigar, rullede den kyndigt i hånden, suttede omhyggeligt på spidsen og klippede med cigarklipperen den bageste del af cigaren.

Stillede det lille alabastaskæbæger på den rigtige drysseafstand, tog tændstikkerne og tændte sin Ninetta. Forundret så jeg på den hvide røg. Beundrende sad jeg med åben mund og polyp- per, når han pustede indtil flere røgringe op i luften.

Det kunne hænde, at de to skulle have sig en toddy. Så satte morfar (eller var det mormor?) vand over. Somme tider hældte de lidt rom op i glassene – Hansen rom fra Flensborg, naturligvis – somme tider var det rødvin. Og når vandet kogte, hældte de det op i glassene og fik sig så enten den romtoddy eller den rødvinstoddy. For det gjorde jo så godt.

»Menschens Kinder!« sagde morfar, når han blev forbav-

set, forundret eller for den sags skyld forarget. Jeg kendte udtrykket, men forstod det ikke. »Menschens Kinder!« Det var i hvert fald udtryk for noget særligt. Det forstod jeg. »Hvad er klokken?« kunne han fx spørge min mormor, og hun svarede fx: »Et kvarter i syv!« »Menschens Kinder,« sagde han så, underforstået nu var han jo lige ved ikke at kunne nå starten på Pressens Radioavis.

Det var nok de eneste tyske ord, jeg hørte uopfordret fra hans mund. Han var dansk i tale og sind.

Morfar havde, som det fremgår, sine ritualer. Han holdt aviserne Dannevirke, Flensborg Avis og det danske mindretals tysksprogede avis Heimat Zeitung. Og han holdt forbindelsen ved lige til sin barndoms og ungdoms by, Flensborg. Han elskede at fortælle om Flensborg. Han og mormor havde boet der indtil 1926. Han var født der i 1891. Hans far var bankdirektør. Morfar selv overtog banken. Han var

blevet indkaldt under 1. verdenskrig, blev såret i 1915. Granatsplinten sad stadig i skulderen. Resultatet af afstemningen i 1920 tog hårdt på ham. Flensborg kom ikke hjem til Danmark. Det han havde håbet på og kæmpet for, skete ikke. Men han nærede ikke noget had over for tyskerne. Der var bare nogle af dem, han ikke kunne lide.

Jeg elskede at spørge om »dengang«. Og jeg spurgte også meget om 2. verdenskrig.

Han fortalte mig meget. Aldrig drabeligt, men meget spændende. Om Sønderjyllands historie. Hvad det ville sige at være dansk. Om pålidelighed. Om sandt overfor falsk.

Han har nok ikke brugt disse ord, men jeg synes selv jeg lærte netop det, som jeg her udtrykker det – i hvert fald, når jeg ser tilbage. Han havde et ganske bestemt værdisæt, som var præget af tolerance mere end af skuffelser.

Jo, jo. Selvfølgelig kunne han

have det, der i familien gik under betegnelsen »den stramme overlæbe« ved bestemte lejligheder. Men den slags overlever enhver, når man bare ved, hvornår overlæben bliver stram. Så træffer man sine forholdsregler.

Jeg gik ved sådanne lejligheder bare ud. Nede i haven havde jeg min lille Ninetta-cigarkasse. Tom, naturligvis. I den lagde jeg et par døde solsorte, som var kommet i vejen for Kurt's hagl fra luftgeværet. Med min gode opdragelse skulle døde solsorte selvfølgelig også begraves. Så jeg anrettede et lille, sirligt gravsted med små sten som afgrænsning af graven, gravede et passende Ninetta-cigarkasse-hul, sænkede kassen højtideligt ned i hullet, dækkede det til og satte et kors over. Foran korset lagde jeg en lille buket af tusindfryd. Sådan.

Næste gang – en 3 - 4 uger senere – da jeg igen besøgte min morfar og mormor, gravede jeg »kisten« op for at se til de døde. Da jeg linnede på låget, var der et mylder

af liv. Jeg ville dem det godt i kassen, så jeg garnerede kassen med et par friske regnorme, lukkede låget på ny og retunerede de døde til den endelige uforstyrret-hed.

Jeg ved ikke, om mormor og morfar vidste det. Gravstedet fik jeg i hvert fald lov til at beholde.

Jeg nævner den lille episode som udtryk for, at jeg fik lov til også at være mig selv. Fik lov til at undersøge, søge, udforske, gå på opdagelse. Bare jeg sørgede for at holde aftaler.

Jeg har vel været en fem, seks år, da jeg en dag mødte Inge Lise skråt overfor min morfars hus. Hvad vi sagde eller aftalte husker jeg ikke. Kun at vi pludselig var nede på engen bag min morfars hus. På engen lå der mange master. Vi lagde os bag nogle af masterne. Solen summede som altid over engen. Ved siden af os lå en eller anden slags pressening. Vi krøb ind under den. »Nu skal vi lege doktor,« sagde Inge Lise.

»Jeg er doktor,« fortsatte hun. Det lød jo meget rimeligt synes jeg, for hun var jo som det hed dengang »gammelt«, så det var da ok for mig. Hun var en dygtig doktor, syntes jeg, og hun undersøgte mig yderst grundigt over det hele, kunne jeg mærke. Pludselig skinnede solen os lige ned i øjnene.

»Hva' laver I her? Ka' I så holde op med det griseri!« Og henvendt til mig sagde den meget vrede stemme: »Du går straks hjem til din mormor, og Inge Lise, du kommer med mig!«

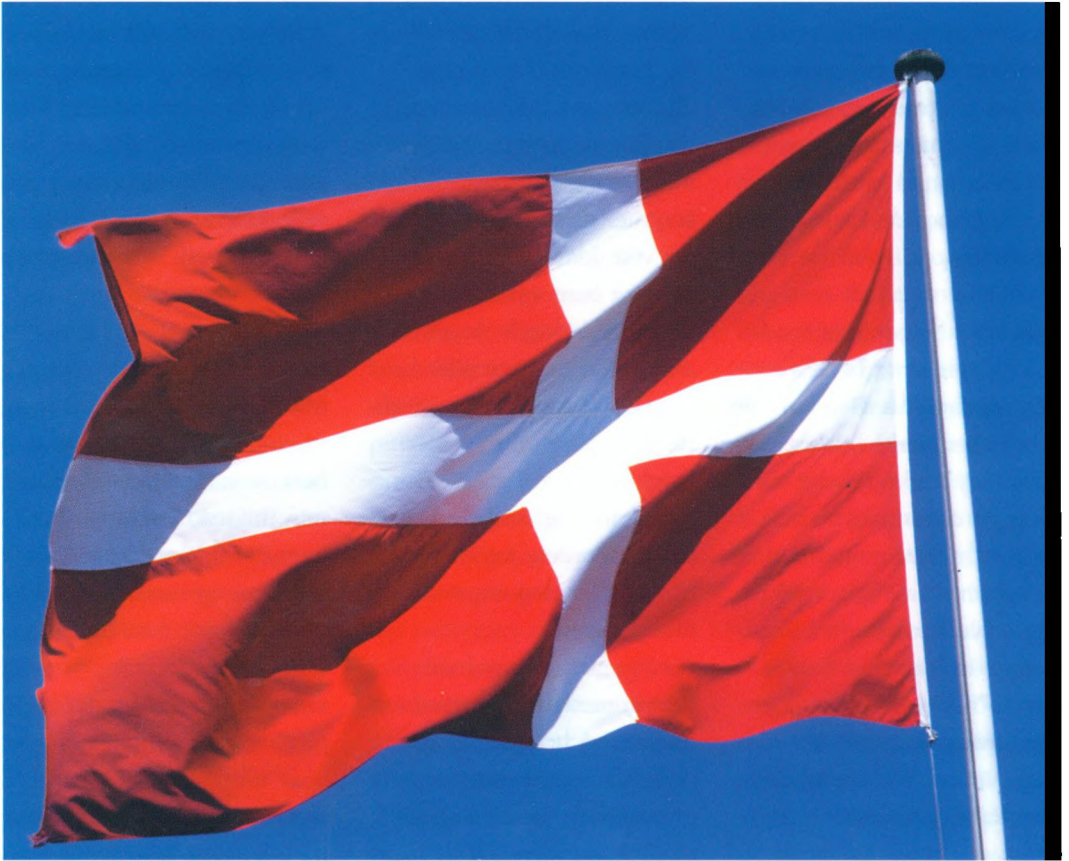
Jeg ved ikke, om Inge Lise's far – for ham var det – nogensinde sagde noget om det til min mormor eller morfar. De sagde i det mindste ikke noget til mig. Men hvad skulle de i grunden også have sagt andet, end det var i orden. Jeg blev bange, men den angst var hurtig glemt.

For morfar gik i sin hvide skjorte med lange ærmer, en lille hat på hovedet og fjernede sine mælkebøtter i græsplænen med en speciel mælkebøttefjerner. Eller han

fortsatte med kurven bag på cyklen at køre til købmanden efter varer. Bilen brugte han stort set kun til udenbys. D 511 var nummerpladen. Gik det opad, sad han og hjalp til med små kropsbevægelser fremad. Det må have hjulpet, for vi kom altid op og over. Selv op over de lange bakker. Når stueuret slog, tog højre hånd fat i gulduret, som han havde i vesten. Han trykkede låget op, så på lommeuret, kiggede på stueuret, lukkede låget på gulduret. Et lille, stille klik. Stueuret tikkede videre. Alt gik som det skulle.

Egentlig har jeg nok altid følt mig mest knyttet til min mormor, og hun har i sandhed betydet uendeligt for min udforskning af verden, men i erindringen holder jeg mere og mere af min morfar. Havde han hørt det i dag, havde han nok sagt: »Menschens Kinder, Jørn!«

Jørn Richter er højskolelærer på DJI siden 1973

Rasmus Bech

Når eliteidrætten – sporten – har erobret positionen som vor tids mest gennemslagskraftige underholdningselement, så skyldes det ikke alene tv-mediets udbredelse, men også den kendsgerning, at den vestlige verdens industrielle og økonomiske udvikling har skabt en samfundsmodel og nogle livsbetingelser, der har resulteret i det, jeg vil kalde »identitetskrise«.

Den tid, da hver dag var en lang og hard kamp for den fysiske overlevelse, en kamp for at holde sult og underernæring fra døren eksisterer ikke længere i den europæiske civilisation. Den såkaldte velfærdsmodel tager hand om os, fra vugge til grav, vi behøver end ikke ægteskabet til at skabe det fornuftsbetonede arbejdsfællesskab, som i svundne dage nærmest var en forudsætning for at bygge det ideelle eksistensgrundlag.

I dag har vi råd til at stille krav til arbejdet – og ægteskabet har udviklet sig til en

kærligheds-institution, hvor vi bruger og kaster bort. Dermed er den kæmpende hverdags-helt afgået ved døden. Kampen er forlængst vundet, ikke af ham eller hende, men af andre på vores vegne. Tilbage er, groft sagt, »kun« den daglige kamp med banken og børnenes skole samt et større udvalg af intellektuelle problemer og en masse tid til at bearbejde dem. Til at tale. Men tilbage er også et behov for drømme, for det store altfavnende følelsesudbrud, for det kulørte eventyr og helte-beretningen for dyrkelsen af dem, der går så meget igennem for at nå det store mål. Nu, da livet ikke nødvendigvis kræver en sådan indsats af alle os andre.

»En helt er en tapper og modig kriger, der på beundringsværdig måde udfører store bedrifter«, lyder helte-definitionen i ordbogen over det danske sprog – og tilføjer, at en helt er en person, der sætter livet ind på en sag, een der udviser standhaftighed og viljekraft.

Sportsstjerne har afløst krigeren – ham har vi ikke længere brug for, vi har jo hæren, politiet og hjemmevernet. Og sagen har taget en drejning fra ren ideologi til en art national romantik. Efter klokken 16 orker vi ikke kævl og vrøvl, vi vil have stimulanser og oplevelser.

Sports-præstationerne – hovedsagelig i den dramatiske form, som de, undertiden med forbavsende falskhed, opbygges i tv-mediet – er psykisk terapi for alle os, der er udgået for håb, drømme og illusioner i en større malestok.

Vi transmitterer vores sjæle ind i kroppen på de svedige mænd og kvinder, der har givet helte-definitionen en ny ordlyd. Vi deler deres smerter, når fysikken udsættes for umenneskelige krav, vi føler deres harme, når de rammes af uretfærdighed. Og vi græder deres tårer, når de står på skamlens foran stangen med det blafrende røde og hvide flag. For også vi har vundet, også vi føler glæden ved triumfen.

Man kan være på kant med naboen, man kan synes, at slagteren og bageren er idioter, og at statsministeren er et fjols. Men samtidig kan man føle stærk tæthed med en idrætsmand eller -kvinde, man ikke kender det ringeste til, men som er vedkommende alene gennem vort fælles danske slægtsskab, og som i kraft af sin præstation realiserer vore indre novelle-drømme om at blive det tiljubede midtpunkt. Vi bærer alle en del af Bjarne Riis, Anja Andersen og Brian Laudrup i vore kroppe. Sport er virkelighedens teater. Eller rettere: virkelighedens farvestrålende tv-serie med helte og skurke, med op- og nedture. Det store iscenesatte drama – med den ukendte slutning. Typisk er det da også de løbende begivenheder som EM i fodbold, Tour de France og den olympiske håndbold-turnering, der holder os bundet – fordi disse langstrakte begivenheder bringer os til at danse i alle hjørner af følelsernes vippende gulv. Så meget grueligt skal vi igen-

nem, før det sidste, søde kys kan gives.

Idræt voksede frem som den sunde leg, da mennesket pludselig fik råd og tid til at lege – som voksen. Lad os fastholde legen, lad os ikke glemme udspringet, og lad os stå fast ved, at selvom det kan give berusende oplevelser at se idræt udført af de bedste af de bedste, akkurat som det er tilfældet i al anden kreativ udfoldelse, så er det til syvende og sidst sjovest selv at være med. Med det engagement og den styrke, der nu engang er mulig.

Javist, sæder og skikke er revnet, og vort drikkevand og vore madvarer er fyldt med ting, der ikke burde være der, så derfor kan man nødvendigvis ikke længere tale om »den sunde sjæl i det sunde legeme« – men kun om »en rimelig sund sjæl i et betinget sundt legeme«. Denne tilstand forværres, hvis ikke vort samfund forstår at udnytte idrættens værdier og udviklingsmuligheder på den rigtige måde. Og den rigtige

måde er ikke det forblændende knæfald for eliteidrætten og al dens underholdende væsen. Lad vor tids helte og deres glørværdige optræden på skærmen være fornøjelige, opstemte øjeblikke, men lad det ikke udvikle sig til en religion. Bjarne Riis er ikke Gud.

Håndboldspilleren Erik Veje Rasmussen skriver i sin bog *Der skal mod til at ha' talent*:

»Spørgsmålet er, om det er rimeligt at relatere sporten til de ting i tilværelsen, som virkelig betyder noget. Vælger man det, så kan man næppe komme til anden slutning, end at det er dybt latterligt, at man er ked af det og ærgrer sig et par dage over at have tabt en håndboldkamp, samtidig med at en mor ikke har mad til sit spædbarn under Afrikas ubarmhjertige sol. Det bør nok gælde, at sporten bør tillægges lige så stor værdi som så meget andet, vi foretager os. De fleste af de ting, vi beskæftiger os med i vore vestlige overflodssamfund, hvis vi ser

bort fra omsorgen for andre,
bliver betydningsløse, når de
anskues helt deroppe fra,
hvor navlen er dækket af
næsen. Tingene, aktiviteter-
ne har den værdi, vi selv til-
lægger dem, når vi engage-
rer os, dygtiggør os og lever
med i dem. Det vigtigste,
når man vælger at bruge så
meget af sin tid på sport, er
nok, at man er ærlig over for
sig selv. For hvem vil ofre 20
timer ugentligt på noget,
som man ikke kan tage så
højtideligt.

Ramus Bech er sportschef
ved dagbladet Politiken

Når der bliver varslet grindedræb på Færøerne

Randi Kürberg

Det bliver det simpelthen gjort ved, at folk, enten i gaderne, ved at løbe over til naboen eller via telefonen, råber: »Grindebud!« Det ord udløser en helt speciel reaktion blandt folk: Der er spænding i luften, færingen er blevet vild, han er styret af jagtinstinktet. Alle daglige gøremål bliver med et nu betydningsløse, og folk slipper det, de har i hænderne for at finde grindedræbberne frem og høre venner ad, hvor grindehvalerne er henne, om de skal deltage i det forestående dræb i båd eller vente på land. Det kan man også vurdere ud fra situationen: Er det en stor flok hvaler forholdsvis langt væk fra land, er der brug for mange bade til at drive dem ind mod land. Er det til gengæld en grind, der er tæt på land, og det går godt med at drive den, er det fornuftigst at blive på land. Hvalenten man er i båd eller på land, så har man for en sikkerheds skyld altid grindedræbberne med, selv om der

er mest brug for dem, når man står på land.

Grindedræbberne består af en stor, skarp kniv, som bruges til at skære halsen på hvalerne over, dernæst bruger man en krog med en lang line, som man hugger i de dræbte hvaler og slæber dem op på land. Før i tiden brugte man også et spyd, men det er forbudt nu, da det ikke er en så kontrolleret dræbmetode som den med kniven, hvor man i løbet af få sekunder er i stand til at give hvalen dødsstødet.

Jeg husker som barn, at jeg aldrig har fået lov til at se selve dræbet; kun gå på pladsen bagefter og se mændene tælle op og mærke alle hvalerne ved at ridse romertal i hovederne på dem med deres grindeknive. Efter den procedure venter man nogle timer, mens der bliver talt op, hvor meget kød der er til hver dræbstele, og af hvilken hval den enkelte skal tage sin andel. Når alt er klarlagt, hedder det, at »sedlerne kommer

ud«. Man henter så sin seddel hos grindeformanden, går ned til havnen, finder sin hval og begynder at skære sin andel. Vi børn er ikke til så megen nytte, men det er sjovt at gå der alligevel og høre på de gamle mænd og deres røverhistorier, – en gang imellem kan det også ske, at de giver os bolsjer eller småpenge. Jo, det er skam sjovt at være i grindedræb, selvom man er lille og ikke får oplevet det helt rigtige dræb; men én gang skal være den første, og sådan er det også med grindedræb. Jeg husker mit første grindedræb, som var det i går, men det er 17 år siden, for jeg er 24 år nu.

Jeg gik i første klasse, og vi var ude i frikvarter, da en hel hær af skolens store børn kom stormende forbi og råbte: »Grindebud! Grinden er i vigen om en halv time.« Vi så på hinanden, jeg og to drenge, Johan og Peter hedder de. Vi kigger på hinanden, behøver ikke sige noget, vi VED, hvad vi vil. Vi har ikke megen tid at give

af, så vi pisiker op ad trap-
pen, ind i klassen og tager
vores tasker. Ude på gangen
kan vi høre lærerinden sige,
at de små børn ikke får fri,
for det er farligt, og lærererne
har ansvaret for børnene,
når de er i skole. Dét blæser
vi på og gemmer os i klas-
seværelset ved siden af, ind-
til hun er gået; og så er det
båre ud af klappen, kursen
er sat mod vandet, dér hvor
det hele sker.

Jeg husker endnu, hvordan
alle bøgerne, madkassen og
pennalhuset larmede i skole-
tasken, mens jeg trodsede
mine voldsomme sidesting.
På vej derud øjner vi ikke
mange mennesker i gaderne,
for alle, der er interesseret i
drabet, er der nok allerede,
men dem vi ser, går allesam-
men i samme retning som
vi. Nogle biler ser vi også,
men de kører så stærkt, at
man fristes til at tro, at de er
stjålet.

Da vi kommer til stranden,
er drabet lige gået i gang,
vigen er fuld af både og sor-
te kroppe, hvis hals bliver
skåret over, og blodet, der
løber fra, farver vandet rødt.

Hvalene skal hives op på
land for at gøre plads for
andre hvaler, der skal
dræbes. Mændene vader
derfor ud i vandet og sætter
krogen godt fast, så giver de
de afventende mænd på
land et vink om, at de skal
gøre sig klar til at hive: »En,
to, tre og hiv!«, og sådan
kører det, til den ene hval
efter den anden er kommet
op på land.

Vi står alle tre på en gang
målløse, men også råbende
en gang imellem. Jeg tror, vi
også gerne vil være rigtigt
med. Pludselig ser jeg min
far hoppe op på land fra sin
båd, hvori farfar også sidder,
– og uden at tænke over det
vinker jeg og skråler af fuld
hals: »Far!« Han vender sig
om og får øje på mig, og i
det samme fortryder jeg, for
jeg må jo slet ikke være her,
og iøvrigt er jeg i skole. Jeg
ved ikke, om han er vred;
men han går i hvert fald
nogle skridt imod den
skrænt, hvor vi står, og jeg
bliver ked af det, – jeg er på
nippet til at græde. Jeg ved
heller ikke, om han lægger
mærke til min reaktion, eller

om nogen råber på ham, for
han står jo midt i det hele,
men med ét er han væk, og
vi tre nyder igen vores rolle
som tilskuere. Da alt er
overstået, går vi hjemad
mod byens centrum, glade
og veltilfredse over de nyer-
hvervede oplevelser. Nede
ved bådehavnen, som vi er
nødt til at passere, har far
åbenbart fået øje på os og
spørger, om vi ikke vil køres
hjem. Har vi noget valg? Han
kører os hjem; og da vi to
sidder alene i bilen, spørger
han mig, om jeg har pjæk-
ket. Jeg bekender, og så
siger han til mig i en meget
bestemt tone, næsten skæld-
ud, at dét skal jeg aldrig så
meget som tænke på at gøre
igen, for ellers fortæller han
mor, hvad jeg har gjort i dag.

Jeg tror nu alligevel, han for-
talte det.

Randi Kúrberg er færing og
elev på Den Jyske Idrætssko-
le 1996/97.

Flyv selv om du ikke kan

Morten Andersen

Starten på karrieren.

Da jeg startede i første klasse i 1973, var mit idrætskendskab begrænset til kroket i baghaven, men der gik ikke lang tid, før jeg indledte min »karriere« som sportsmand.

Hver lørdag morgen kl. 8 var der gymnastik med legenden »Gå på Henriksen«. I virkeligheden hedder han Gunnar Henriksen. Han lever i bedste velgående, men er nu pensioneret fra sin lærergerning. Han blev kaldt sådan, fordi det en gang var lykket ham at dupere en masse elever, ved at gå på hænder, fra den ene ende af gymnastiksalen helt ned i omklædningsrummet. Ned af trapper!

Jeg troppede troligt op til lørdagsgymnastik, hver lørdag igennem fem år. Men så blev det for kedeligt, eller skolekammeraterne lavede andre ting, der lød mere spændende.

Således fik jeg stiftet bekendtskab med så forskelligartede idrætsgrene som

volleyball og boksning.

I 1980 startede jeg på Vejstrup Ungdomsskole på Sydfyn. En ungdomsskole hvor gymnastik mindst var halvdelen af livet. Således kom jeg tilbage til mit udgangspunkt. Jeg havde egentlig ikke ambitioner om at drive gymnastikken til noget, men igen fik jeg en meget karismatisk gymnastiklærer. Og året efter i 9. klasse på samme skole kæmpede jeg virkelig, for at komme frem i rækkerne, når vi skulle til opvisning. Og endelig i 10. klasse, stadig på samme skole, lykket det mig dels at komme til at gå forrest ved indmarch og dels at blive fløjmand, så jeg på alle områder var i forreste linie. Det blev et år, hvor jeg brugte megen af min fritid på ekstra gymnastiktræning. Selv weekends blev jeg på skolen og trænede.

I 10. klasse besluttede jeg mig for at tage på Ollerup Gymnastikhojskole og bagefter forsøge at komme ind til politiet.

For at tjene penge til at komme på Ollerup startede jeg på et landbrug efter 10. klasse. Jeg havde aldrig haft nogen tilknytning til landbrug, men der var en landmand, der var villig til at ansætte mig, så jeg tog springet. Desuden er der en vis tradition for gymnastik ude på landet, og det passede mig fint.

Jeg blev på Sydfyn, ca. 5 kilometer uden for Faaborg. Jeg lavede i løbet af ugen gymnastik på to hold i Faaborg og et hold i Svendborg. Mine venner, mens jeg var »landmand«, var hentet i gymnastikken. Og det var en fortræffelig tid. På gården, hvor jeg boede, var det ikke ualmindeligt, at mange af mine gymnastikvenner også kom, både i tide og utide. Således blev det for dem også en naturlig ting at komme og give en hånd med, når det brændte lidt på, f.eks. når jeg skulle skynde mig at være færdig i stalden, for at nå en opvisning.

Det var en ret sorgløs tilværelse.

Men den 28. april, dagen før min atten års fødselsdag, ændrede det sig brat.

Det var en lørdag, og jeg havde inviteret gymnastikvennerne til fødselsdag om aftenen.

Det gik også godt, lige indtil sidst på aftenen, hvor jeg sammen med to andre satte mig i en bil for at køre ind til byen. Vel at mærke med mig bag rattet uden kørekort og med en promise, der under ingen omstændigheder, hverken var tilladt eller tilrådelig.

Hvad der var dømt til at gå galt, gik galt.

Med 140 km/t mistede jeg herredømmet over bilen i et sving. Vi ramlede ind i stor bunke kampesten, og bilen var mast til ukendelighed. Heldigvis slap mine to venner med småskrammer.

Vi blev alle indlagt på Faaborg Sygehus sent lørdag aften, og de blev udskrevet igen om mandagen.

Jeg selv blev overflyttet til Odense Sygehus, med de fleste ribben brækket, to punkterede lunger, trykket hjerte, en væskeansamling i

hovedet og en brækket ryg. Jeg mødte sidenhen den ene af de falckfolk, der havde været med til at overflytte mig. Og med hans ord var min tilstand sådan, at han ikke havde regnet med nogen sinde at se mig i live igen.

Men gymnastikken kom for alvor til at stå sin prøve i den situation. Efter tre uger bevidstløs begyndte jeg så småt at komme til mig selv. Og det skete med flere lægers ord kun, fordi jeg havde været i så god fysisk form, da jeg kom galt af sted.

Da jeg havde brækket ryggen, var samtlige nervetråde revet over på brudstedet, (når jeg noget, gør jeg det ordentlig!). Det var slut med at gå. Jeg måtte indstille mig på et liv i kørestol. Efter to måneder på Odense Sygehus kom der til at gå et langt genoptræningsforløb på fysiurgisk hospital i Hornbæk.

Der kom næsten på dato til at gå et år, fra jeg kørte galt, til jeg var hjemme igen.

De ti måneder i Hornbæk er en meget lang historie, hvor min kropsbevidsthed, i kraft af min lige pludselige fortid som gymnast, kom til at betyde en hel del. Jeg startede så at sige helt fra bunden. Mine overarme var på størrelse med mine håndled, så der var noget at gå i gang med.

Men jeg nåede da så langt, at jeg blev selvhjulpnen, hvilket for mig vil sige, jeg ikke kan nå den øverste hylde i reolen, når der skal gøres rent, men ellers er alt praktisk talt muligt.

Og det er da også en livsfilosofi, jeg siden har dyrket. Det er vigtigt at leve lige som brumbasserne. De kan ikke flyve, men det er der ingen, der har fortalt dem, derfor gør de det. Men når det er sagt, så er det også vigtigt at være realistisk. Mine arme og skuldre er f.eks. ikke bygget til de belastninger, jeg kan finde på at byde dem. Så det er klogt at tænke på sig selv: Selv om noget kan lade sig gøre, er det ikke sikkert, det

er klogt at gøre det.

I forhold til det at komme ud for sådan en ulykke, var der specielt to ting, som gav mig en del kvaler.

For det første var det med sikkerhed slut med drømmene om at blive politimand.

For det andet var det også slut med gymnastikken.

Og jeg skal være den første til at indrømme, specielt gymnastikken savner jeg. Men det ville da også være mærkeligt andet. Den var trods alt en stor del af mit liv. Men derfra og så til at sidde og græde over det, er der meget langt.

Nu er det snart 13 år siden, jeg kørte galt. Og i mellemtiden har jeg dyrket mange forskellige handicap-idrætsgrene. Og det er endnu ikke lykket mig at finde noget, der kan sammenlignes med gymnastik.

Men friheden er stor, når man sidder i en lille båd ude på Vejle Fjord. Sejlsporten har taget over. Det er måske ikke længere den fysiske formåen, der gør

udslaget, men der imod at man er i stand til at udnytte naturens kræfter, forudse hvor vinden er, at trimme sejlene optimalt og en hel masse andre ting.

Hvad sejlsport ellers har til fælles med gymnastik? Kameratskabet og at være sammen med andre med samme interesse.

For fuldstændighedens skyld: Jeg drømte om at blive politibetjent, og endte med at blive journalist.

Indholdet i mit nuværende liv er måske nok anderledes end for 13 år siden, men på bundlinien er resultatet det samme: Et liv jeg holder utrolig meget af! – at gå på hænder, fra den ene ende af gymnastiksalen helt ned i omklædningsrummet. Ned af trapper!

Morten Andersen er journalist, TV-3kanten.

Tro eller trends

Lene Bischoff-Mikkelsen

Folkekirken popularitet er stigende, hvis man da ellers skal tro statistikken.

Trend'en er – efter årtier præget af konfirmations-boycot og udmeldelser, – at den formaliserede tro trives og har det godt. I 1984 valgte til eks. 11.000 sjæle at udmelde sig mod blot 5.000 i 1995, hvor Den danske Folkekirke i øvrigt for første gang i mange år kunne notere en nettofremgang. Man skal faktisk tilbage før 1. verdenskrig for at finde en kirkegangsfrekvens som i dag og det er især de unge, der søger folkekirken. De vil også gerne døbes og det er derfor primært de 12-14 årige, der tegner sig for indmeldelserne med hele 33%.

Men hvad skyldes så den stigende interesse for at være medlem af af denne underlige forening: Folkekirken, der næsten har 90 % af den danske befolkning som medlemmer; men hvor kun godt 2 % regelmæssigt benytter sig af medlemstil-

buddene? Guds nåde og kærlighed er ganske vist gratis – men det er ikke omkostningsfrit at være medlem af folkekirken. Kirkeskatten er overskuelig, men skal betales.

Nu har det stigende antal indmeldelser i Folkekirken i én forstand været temmelig forudsigelige. Det skyldes bl.a. det faktum, at argangene med mange udløbte unge nu er kommet i konfirmationsalderen og vil være med dér også. Og eftersom konfirmation er en bekræftelse af dåben, så må man via dåben meldes ind først. Men udsigten til konfirmationsfest og gaver bærer ikke alene de store dåbstal. Man behøver ikke at blive snydt, selvom man hverken har en dåbsattest eller ønsker at blive konfirmeret i den kristne tro. Mange holder istedet en »non-firmations fest«, der bortset fra konfirmationsgudstjenesten til forveksling ligner »den ægte vare«. Forklaringen, tror jeg, stikker dybere.

Den tid, vi lever i her hen

mod årtusindskiftet, er præget af »tilværelsens ulidelige lethed«. I 1996 ruller vi ikke kun på »inliners«, – men også på efterdønningerne af den postmodernistiske bølge.

Tryk avler som bekendt modtryk og det lette og overfladiske kalder naturligt på en besindelse på det traditionstab, som den postmoderne trend uundgåeligt fører med sig. En ny fromhedsbølge præget af fordybelse tager da også form. Og trangen til inderlighed er tydelig: den spores i såvel spiritualitet som elegant undertøj!

Men det er svært i denne brydningstid, at skabe indhold og nye traditioner med dybde og substans i; og mange unge savner faste holdepunkter og rodfæstethed. Instinktivt ved vi måske nok, at ritualer og traditioner er af vital betydning for os og for vores begreb om tilværelsen. På den anden siden kommer vi ikke langt med »traditions-fornyelse« alå at det kun er lørdag aften, man må sidde og fedte med

en kønsløs Mac Donalds burger foran flimmeren. –
– Når dét, der i virkeligheden savnes allermest måske er noget så fundamentalt og enkelt som et måltid, alle i familien er forpligtet på at være fælles om og sammen om. En tidstypisk vittighed er i hvert fald den unges spørgsmål: »Hvad er klokken, mor?» som svarer: »Hvad synes du selv«. Et replikskifte, som nærmest grotesk afspejler, hvordan det hele sejler uden pejlemærker af væsentlig art og indhold. Som reaktion besinder mange familier sig derfor også på traditionens og kulturarvens betydning og får børnene døbt. De søger mening og holdpunkt i traditionen og i ritualernes trygge forudsigelighed.

Det er jo de gamle oprøreres børn – 68'ernes, der går til forberedelse i disse år. Man kunne derfor også godt tænke sig en slags omvendt ungdomsoprør. Men det er hverken mit og med mig mange andre kollegers ind-

tryk, at unge i dag vil døbes og konfirmeres for oprørets skyld. De store livsspørgsmål ligger faktisk de unge på sinde og mange af dem er virkelig optaget af kristendommen og møder fordomsfrie og ublufærdige – åbne og nysgerrige op til forberedelse. På samme måde som kirkegangen på det nærmeste er blevet inn blandt mange konfirmander. Det er ikke flovt at kunne sit Fadervor.

Skole og kirke blev skilt ad for godt 20 år siden i 1975. Det var så slut med den formaliserede morgensang med salmer og Fadervor bedt i fællesskab. Slut blev det også med Bibelhistorie i traditionel forstand. For med skoleloven af 1975 blev det for første gang muligt for den enkelte underviser at prioritere i stoffet. Den nordiske mytologi er jo også spændende – ligesom både de store gamle verdensreligioner som de mange nyreligiøse strømninger er dét. Vi påvirkes jo i stigende grad af det forskellige i kraft

af en stadig tættere kontakt med de fremmede kulturer, som er iblandt os. Det er bestemt også vigtige aspekter at få med – ingen tvivl om dét.

Men selvom det er vigtigt at få det hele med, så føler mange unge sig faktisk svigtet af såvel forældre som skole. De føler, der er noget, de er gået glip af og holdt ude fra. Og helt forkert er det ikke, for traditionen og det kulturhistoriske fællesskab kan man ikke sådan lige løbe fra. Jeg har i mit arbejde oplevet direkte indignationen fra unge over ikke at have været i en fin lang hvid kjole som 3 mdr. gammel, men først at være blevet optaget i det kristne fællesskab som 13/14-årig. Hvorfor måtte jeg først være med nu?

I skolesammenhæng viser det sig eksempelvis ligeledes, at indskolingens morgensang, som visse steder har erstattet den »gamle kristne« – ikke er blevet et hak mere vedkommende endsige forståelig af, at man synger sansesange som:

»Tyggegummi-kongen Bobbel« i stedet for billedrige salmer som f.eks.: »Op al den ting som Gud har gjort!« At de unge – af ovenstående årsager, føler det hele sejler lidt og måske endda føler sig svigtet i dag er ikke så svært at forstå. For det er unægtelig noget af en opgave at skulle sætte noget bæredygtigt istedet for mere end 1000 år gammel tradition og tro. De gamle alternativer – ideologierne, er jo også væk som aktuelle muligheder. Og hvor skal de unge vende sig hen, hvis ikke mod dét, som har båret igennem for så mange andre i så mange år: den kristne tradition. Folkekirken er jo også kendt for sin bredde; dér er plads til stort set alle.

Nu blev Rom som bekendt ikke bygget på én dag og man skal nok vare sig for at idyllisere folkekirkens medlemsfremgang. Konfirmationsstallene er faktisk svagt dalende, hvilket kan skyldes et omvendt gruppepres: »Hvis de andre ikke skal – så vil jeg heller ikke«. Men

måske også, at konfirmations-forberedelsen stadigvæk er for utidssvarende og kedelig, selvom meget spændende og moderne undervisningsmateriale ser dagens lys i disse år og præsterne efteruddannes. Der er også stadigvæk et kæmpearbejde hvad angår »træning« og vedligeholdelse. På samme måde som man skal kunne alfabetet før, man kan stave – således skal man også lære den danske højmesse at kende. Det er ligesom at søge efter rav: man må mange gange gå tomhændet hjem før man pludselig en dag finder et stykke, man kan tage med sig og som drager én til at søge efter mere.

Uanset holdning i øvrigt, må man konstatere, at såvel forældre som skole har prioriteret anderledes og utraditionelt i årtier og at ansvaret for den kristne opdragelse derfor mere end nogensinde hviler på Folkekirken. Det være sig i form af dåbsop-læring, udvidet kristendoms-undervisning, mini-konfir-

mander og i i øvrigt at fastholde nye (kirkegangs)-vaner; hvis ikke de nye medlemmer skal ende som passive kirkeskatteydere. Mange steder satses der imidlertid både utraditionelt og kreativt f.eks. i samarbejdet mellem skole og kirke på trods af »skilsmissen« for 21 år siden. Ligesom flerstre-gede tilbud af gudstjenester også stiger i form af børne-, ungdoms- og fami-lieguds-tjenester, som ofte ligger på et andet tidspunkt end kl. 10 søndag formiddag. På det tidspunkt er der nemlig benhård konkurrence fra mange andre tilbud såsom idræt, sport eller bare dét at indtage morgenkaffen med rundstykker iført slå-brok og læse søndagsavisen – i ro og fred.

Det er altså glædelige tendenser, der præger kirke-statistikken her i slutningen af årtusindskiftet, men hvis de skal sætte spor de næste 1000 år, så skal troens trend holdes »varm«. »Tro« har jo noget med trofasthed at gøre; men at være tro mod

og med de nye strømninger
kan kirken ikke klare alene.
Kun i fællesskab ved samspil
og samarbejde mellem
hjem, skole og kirke, kan det
lykkes for trenden at slå rod,
så det bliver andet end et
»post postmoderne« flip!

– Men jeg tror nu både
inderligt og fast på den nye
trend: **TROENS TREND.**

Lene Bischoff-Mikkelsen er
sognepræst ved Agedrup

Vær nu lidt utidssvarende

Preben Astrup

„Virke utidssvarende – det vil sige imod tiden og dermed på tiden og forhalbentlig til fordel for den kommende tid“.

Et af livets store spørgsmål handler om menneskets forhold til og brug af tid. Nu kan det være svært at definere begrebet tid; på den ene side har vi den fysiske tid som i vor kultur tydeligst er foreskrevet af urværket, og på den anden side har vi den subjektive tid, som er afhængig af det enkelte menneskes særlige virksomhed, det være sig den tidsoplevelse som er knyttet til noget rytmisk, betydningsfuldt, smukt eller specielt indholdsrigt. Men uanset om man taler om den fysiske eller den subjektive tid, så står det i princippet mennesket frit for at opleve og gøre med sin tid som det selv ønsker, blot kan mennesket ikke på radikal vis sætte sig ud over nutiden. Mennesket er med andre ord altid dømt til at bruge og udfolde

sin tid i nutiden, i samtiden, og det interessante bliver derfor, hvorvidt det enkelte menneske, når det kommer til stykket, selv tager ansvaret for sin tid; altså om man blot følger tidens krav eller om man selv er med til at stille kravene til tiden?

Den tyske filosof Karl Marx (1818 - 1883) påstod, at i den moderne verden er tid reelt det eneste mennesket ejer og har: alene ved brug af tid, sagde han, er det muligt at tilvejebringe de nødvendige ressourcer for livets videre opretholdelse. Når jeg dagligt stiller min tid til arbejdsgiverens rådighed, giver arbejdsgiveren mig penge derfor, og for disse kan jeg så købe andre menneskers tid, for så vidt som et rugbrød er summen af den tid bonden og bageren har måtte bruge for at tilvejebringe dette. I bund og grund arbejder mennesket altså for at være i stand til at bytte tid. Problemet ved denne moderne form for bytten tid er, ifølge Karl Marx, at mennesket ikke

selv er herre over og ikke selv vælger, hvordan man vil bruge sin tid; man er af ydre omstændigheder tvunget til udleje sin tid til en tilfældig fremmed, som så afgør, hvordan ens tid skal bruges. På den måde bliver mennesket fremmed over for brugen af sin egen tid; det bliver samtiden, som ved at stille en række mere eller mindre uudtalte krav til det enkelte menneske, reelt former og styrer ens liv.

Jeg tror mange mennesker i dag har en oplevelse af at man for ikke falde igennem, for ikke at blive arbejdsløs eller på anden vis havne i overskudsgruppen, er nødsaget til at gøre som det forventes. Man føler at ens tid altid allerede er indskrevet i en slags ydre dikterende orden. Fra den spæde start til den endelige afslutning, erfarer man gennem et sindrig system af sanktioner og gratifikationer, hvilke af ens ønsker og behov der stemmer overens med nutidens krav. Man opdrages eksempelvis til, at man skal tage

en uddannelse eller sågar tage på højskole for ikke at spille tiden, og det sidste på trods af, at højskolen mere end noget andet, burde være stedet hvor man virkelig gjorde sig umage med at spille tiden. Børn ender som oftest med at bruge deres tid på at behage forældrene og på at være gode i skolen: de tilegner sig slavisk standardsvarene på standardspørgsmålene og accepterer at sidde stille for at få gode karakterer. Man gør som træneren siger, for ikke at blive sat af holdet. I ungdommen handler det i særlig grad om ikke at blive sat af det tog, som fører personen frem til at blive en vellykket og egnet voksen. Det vil sige en voksen som med succes formår at træde ind på lønarbejdets scene – og for alt i verden blive på denne scene. Der sker det, som det er blevet formuleret af Friedrich Nietzsche (1844 - 1900) at »mennesket bliver afrettet efter tidens krav for så tidligt som muligt at kunne lægge sig i selen; de skal kunne arbejde i den almene

nyttens fabrik, før de er nået til modenhed, ja, for at de slet ikke skal nå til modenhed.«

Den herskende tid som Marx og Nietzsche omtaler og den tid som af mange mennesker opleves som dikterende og bestemmende, vil jeg karakterisere som *den hvide tid*. Hvid tid er den gængse og fremherskende måde at bruge sin tid på og som sådan afspejler den hvide tid sig på mangfoldig vis i de krav og forventninger nutiden stiller til én. Indskrevet i sproget kommer den hvide tid eksempelvis til udtryk i udsagn som omhandler: det fornuftige i at følge med tiden, det nødvendige i at passe tiden, det hensigtsmæssige i at være tidssvarende eller på anden vis at kunne honorere de krav tiden stiller. Hvid tid bygger på en livsanskuelse som er både realistisk og forstandig, den er ikke umiddelbart interesseret i det gode, det sjove eller det smukke liv; det gode, det sjove og det

smukke liv forstås overhovedet som det realistiske og forstandige liv. I den hvide tid gør man en dyd af nødvendigheden. Det vil sige, at menneskene efter først at have konstateret hvordan verden/nutiden fungerer og er sat sammen indleder et ihærdigt forsøg på at tilpasse sig denne form, tilpasse sig nutiden; man følger og svarer nutiden, man bestræber at blive tidssvarende. Under betingelserne for den hvide tid alene bliver man så at sige slave af nutiden, det bliver nutiden, den herskende tidsånd som dikterer menneskets daglige gøren og laden.

Det er dog her vigtigt at forstå, den hvide tid er en nødvendig forudsætning for et samfunds bestående og velbefindende, den hvide tid er ikke i sig selv af det onde eller på anden måde i modsætning til det gode liv. At være tidssvarende og bruge tiden nyttigt er altså i høj grad afgørende for den enkeltes og et samfunds sundhed. Men når den hvi-

de tid betragtes som den eneste gældende og acceptable tid, går livet i stå. Og det er i høj grad det, som er ved at ske i vort samfund.

Jeg er på linie med Marx og oplevelsen af nutiden som anmasende så langt, at man i den moderne verden er nødsaget til at stille sin tid til fremmede personers eller institutioners rådighed, og at disse stiller en række krav og har visse forventninger til ens adfærd. Men han under vurderer den omstændighed, at der ikke er tale om en overdragelse af menneskets hele tid, der er altid tid tilbage, som *kan* underlægges det enkelte menneskes egne ønsker og behov – og det også i det tidsrum hvor man har byttet sin tid bort. Han overser, at mennesket altid også lever i det, jeg vil betegne som *sort tid*.

Hvor den hvide tid anbefaler og arbejder for tilpasning og indordning er sort tid først og fremmest menneskets middel til ny erkendelse og viden. Ved den mindste og

ved den største erkendelse eller opdagelse er det altid det samme, der gør erkendelsen til en ny erkendelse; nemlig evnen til at glemme hvad der er tidstypisk og normal eller, bedre udtrykt, evnen til så længe erkendelsen varer, at erkende utidsvarende. En erkendelse som kun får øje på det som ér, på nødvendigheden, er ikke en ny erkendelse, men blot og bar en konstatering af den hidtidige tilstand.

I modsætning til den hvide tid, som gjorde en dyd af nødvendigheden, gør man derfor i den sorte tid en dyd af det unødvendige, det unyttige og vildfarelserne. «Mennesket må», som det er blevet sagt af Nietzsche, «have kraft til fra tid til anden at sønderbryde og opløse en fortid for at kunne leve.» Og man sønderbryder en fortid ved til tider at gøre det ubetydelige betydende, det uanstændige anstændigt, de uegnede egnede, det umoralske moralsk, det useriøse seriøst eller det unormalt normalt,

for kun derved får man etableret et billede på eller en forestilling om, hvorledes mennesket kunne skabe en anden og muligvis bedre fremtid, et andet og muligvis rigere liv.

Et eksempel på sort tid gav den norske filosof og bjergbestiger Arne Næss da han i anledning af sin 80 årige fødselsdag blev spurgt af en undrende journalist: Hvordan en mand i hans alder dog kunne finde på at klatre i bjerge? Hvortil han svarede, at han blot aldrig var stoppet, han havde klatret, lige så længe han kunne huske tilbage. Næss havde med andre ord ikke som det normalt foreskrives, stoppet med at klare i træer i teenage-årene, han havde tværtimod ved at fortsætte vist et en ny mulig form for normalitet.

Kun ved at vende nutiden – det der umiddelbart bliver taget for givet og foreskrives som værende normalt – på hovedet, har vi en mulighed for at se hvordan livet iøvrigt kunne leves. Uden en fore-

stilling om en virkelighed til forskel fra den eksisterende, vil den eksisterende virkelighed opleves som uomgængelig og uforanderlig, man vil opleve at samtiden bestemmer over en, man vil føle sig som slave af tiden, begrænset af tiden.

I den sorte tid er det derfor både legitimt og væsentligt at spille nutiden, virke utimeligt, komme ubelejligt, falde i staver, virke unyttigt og meningsløst, begive sig på ørkenvandring eller at klatre og lege selv om man er over firs år, altså i det hele taget at virke utidig og utidssvarende. Den sorte tid skal forstås som en livsnødvendig atmosfære, for alene i den kan ny, udviklende og undergravende erkendelse opstå. Den sorte tid er den ild vi skal lege med for at finde ud af hvem vi er og hvad vi egentlig kan og vil. Spilder man eksempelvis ikke med jævne mellemrum tiden når man er på højskole, dyrker idræt, studerer eller på anden måde er i lære, så bliver man måske nok dygtig, men man bliver

helt sikkert både uselvstændig og uinteressant.

Et godt liv forudsætter, at mennesket er i besiddelse af en evne til at vælge og virke på nutiden, og det er man reelt kun, hvis individets selvstændighed ikke fuldstændig er svækket i omgivelsernes forsøg på at indpasse det til nutiden. Kun ved at have erfaret og udforsket egne talenter og behov, vil mennesket være i besiddelse af en selvstændighed som formår at tage hensyn til sine egne – og andres – individuelle anlæg og ønsker. Den som er virkelig gode venner med den sorte tid, vil utvivlsomt tilegne sig erfaringer, som gør, at vedkommende vil kunne indskrive livet i et større rum, vedkommende vil tilegne sig sanser, som kan indfange mere af verden. Der vil blive flere livsmuligheder og mennesket vil i højere grad være frit og tiden vil opleves som ens egen tid.

Fridrich Nietzsche,
Historiens nytte, p. 38

Fridrich Nietzsche, Historiens nytte, p. 95. (Jeg har bidraget med en mindre omskrivelse.)

Fridrich Nietzsche, Historiens nytte, p. 62

Preben Astrup er konsulent ved DIF.

Den store kunsts kamp

Leo Tandrup.

Den store kunsts kamp for mennesket og evigheden i civilisationens mørke nat set i lyset fra van Goghs to Nat-caféer

Vi lever i dag i en grå civilisation, der næsten har fået krammet på den forudgående kultur. Denne kultur er blevet kaldt den faustiske, efter Goethes *Faust*. Goethe ville med Guds og Mefistos hjælp fastholde kulturen, der var opstået o. 1000 e. Kr., men det lykkedes ikke. I løbet af 1800-tallet blev det tydeligt for de klartskuede, at Gud som bærer af fællesskabet og frisindet mellem mennesker ingen magt havde i forhold til Mammon som bærer af de riges magt over de fattige, hvorfor fællesskabet i stat og samfund blev afløst af det selvtilstrækkelige og ensomme individ, der som rig ophøjede sig selv til Gud og som fattig blev tværet ud.

En af dem, der udviklede et klarsyn over, hvor slemt det stod til, var Vincent Van Gogh (1853-90). Han kom til Paris i 1886 og lærte meget af impressionisterne her. Men efter et par år fik han nok. »Jeg har hele sidste vinter haft en følelse af, at vi i vor diskussion med disse interessante mennesker og kunstnere mister vort hjerteblod«, skrev han til broderen Theo, uden hvis økonomiske hjælp han aldrig havde kunnet lave sin kunst. Det ærgrede van Gogh, at de ikke var optaget af billedets indhold. Når Monet malede mennesker, der dansede uden for »Moulin de la Galette«, interesserede han sig hverken for dansen eller menneskenes forhold til hinanden, men bare for farvespillet og de hastigt skiftende lys-reflekser.

Hvad lignede det. Sådan kunne man ikke male, fandt van Gogh. For sådan kunne *han* ikke leve. Så blev lyset ikke intenst nok, livet slet ikke. Med tiden opløst i usammenhængende punkter

førte intet fra nuet ind i fremtiden, og intet tilbage til fortiden. Van Gogh var som Giotto, Michelangelo og Delacroix optaget af, hvordan menneskene havde det, før han mødte dem, og hvordan de fremover ville få det. Netop det ville han gerne have del i. Han bar i den forstand rundt på kulturen.

Men det viste sig svært. Hans held var ganske vist, at han voksede op i randen af borgerskabet, ikke midt i det. Hans far var præst i en lille by i det sydlige Holland, Grotl Zundert, i en position mellem de fine borgere og den brede befolkning. Vincent tog snart parti. Allerede som barn fik han de små liv ind i kroppen. Derfor gik det snart galt, da familien, der var fuld af forbilledlige borgere, ønskede, at han skulle begå sig som succesrig kunsthandler, ligesom tre af hans onkler, og han blev sat i lære. Kunderne fik nemlig ofte anbefalet det rene lort. Og det pinte lærlingen. Den måde at drive forretning på er organise-

ret svindel, busede det pludselig ud af ham.

Van Goghs ubændige oprigtighed slog hul på opdragelsen. Som han fik kendskab til den herskende mentalitet i verden, gjorde den ham mere og mere hidsig og utålmodig, fordi han så, hvorledes den kvæstede menneskene. Han blev sagt op og gennemlevede en lang religiøs krise. Han kom ud af den med den overbevisning, at det gjaldt om at være sand og leve sandt, hvor svær den opgave så var. Som konsekvens heraf opgav han den officielle pietistiske calvinisme med dens trang til at omvende mennesker og frelse deres sjæle fra fortabelse. Det evnede præsterne ikke, som de selv levede. Det evnede ingen. I stedet gjaldt det om at få mennesker til at forson sig med deres nok så barske tilværelse ved at fortælle om Kristus. Kun han kunne give mennesket til sig selv, frelse det.

Som student i Amsterdam

gik det snart op for ham, at universitetets teologer var farisæere. De gjorde studiet uudholdeligt. I stedet tog han ud som lægprædikant i kulminedistriktet Borinage i Syd-belgien: »Her er alting kul; arbejderne er blege og magre af febersygdomme, udmattede og ældede før tiden; kvinderne er grå i ansigterne, magre og indtørrede; arbejderboligerne ... usle«. Her blev Kristus nærværende. Van Gogh kunne ikke lade være at nære inderlig sympati for mennesker, hvis skæbne var at få lungene fyldt af kulstøv i de snævre minegange, så de det meste af livet kun så solen om søndagen.

Det udviklede hans kultursyn. De, der blev båret oppe af udviklingen, som man sagde, følte sig begejstrede og stolte over at tilhøre en slægt, der i teknisk kunnen, kultur og levestandard stod højere end alle foregående slægter. De frydede sig over at leve i kulturens sejrspalads. Men dækkede jublen ikke over en skjult foragt for

det enkelte menneske – og for det at være menneske? Det kom van Gogh til at spekulere på i Borinage. Det var *hans* arbejdere dér, som måtte betale civilisationens store tekniske fremskridt, og hvad var det hele så værd. Var udviklingen så ikke afvikling.

Van Gogh prøvede at leve som Kristus. Han ville gøre sig til ét med sine arbejders tilværelse. Han klædte sig som dem, sov i en sæk på et lerstampet gulv, prædikede og holdt skole. Men snart opdagede han for alvor, at den Kristus, der bare kunne give og give, ham var han langt fra. For van Gogh trængte selv hårdt til fortrolig omgang med folk: »Jeg er ikke en vandpost eller en lygtepæl, der er i stand til uophørligt at give af sit eget uden gensidighed«. Nej, hvem er.

Stort held havde han desværre ikke med at vinde venner. Til gengæld var det et held for eftertiden, at han blev kasseret af Indre Missi-

on, da han under en strejke tog arbejdernes parti. Han brød med kirken. Den var, fandt han, bare ude på i alliance med de besiddende at sikre sin egen magtstilling. Derfor blev den udøvet under et »stålpanser af fordomme og konventioner«.

Men hvad nu? Han var 27 år gammel, og prædike egnede han sig ikke til. Han besluttede sig til at blive maler. Han sled med teknikken og med »at udvide sin ånd«. Det gjaldt om at udforske litteraturen og søge allehånde viden, for »kunsten er en totalitet, eller den er slet ikke«. Han ville det samme med kunsten som med minearbejderne, få mennesker til at holde tilværelsen ud, måske lære dem at elske den. Men han var godt klar over, at skulle dét lykkes, måtte også kunstneren leve intenst: »Så må man selv elske, med en dyb og alvorlig sympati, med viljestyrke og forstand ... Det fører uundgåeligt til tro på Gud«. »Det bedste middel til at lære Gud at kende er at

elske meget ... et menneske, en ting, hvad som helst«.

Han forsøgte, hele resten af sit liv, ihærdigt og med en lidenskab, der snart blev gennemsyret af fortvivelse. For med mennesker viste det sig mere end svært. Han blev intenst forelsket i en kusine, men familien var imod forbindelsen og den ydmygede ham: var han andet end en vagabond uden fremtid. Siden flyttede han sammen med en afblomstret og alt andet end indtagende gadepige, Sien, der tilmed ventede barn. Det var ikke for at ligge med hende, men ud fra en så uforbeholden medfølelse, at han følte sig værgeløs over for hende. Og stadigvæk var han hverken Kristus eller en lygtepæl: han trængte til lidt varme og kunne bruge hendes hjælp som model og ellers. Som i Borinage søgte han at finde livet hos den fattige, blandt samfundets udsbud. Hos de fine var det i hvert fald ikke. Men heller ikke med Sien lykkedes det. Kun fortættet væsen fyldte

hans begær. Og hun var for afstumpet efter mange års udnyttelse til at åbne sig bare lidt for hans sympati og kærlighed. Efter atten måneder forlod hun ham.

Alligevel gav van Gogh ikke op. Jo slettere det gik ham blandt mennesker, jo mere fordybede han sig i naturen. Det udviklede sig nærmest til et erotisk kærlighedsforhold. Og det var helt konkret, aldrig panteistisk. Verden var vigtig at holde fast ved. Et kunstværk er, dét insisterede han på, et personligt møde med en oplevet virkelighed.

I hele naturen, især træerne, så han som sit forbillede Delacroix »udtryk og sjæl«. Det støvede nedtrådte græs langs en vej lignede befolkningen i et arbejderkvarter. Og mennesket var en del af naturen; også det insisterede han på. Hvordan kunne det ellers opmuntre et menneske med humørsvigt at gå langs en øde strand og se ud over det grågrønne ocean.

Det var især de deklasserede væsener, som han selv, der tilhørte naturen: bønder, vævere, småbrugerne. Fattigdommens afsavn var deres skæbne, men de kendte jorden og var præget af slid og slæb. Hænder formet af arbejde var langt skønnere end de fine damers smukke ubrugte fingre. Jeg kan, sagde van Gogh, bedst føle for én, der ved lidt arbejde og lidelse har udviklet sjæl og forstand. Bare skjult under lidelsen findes der et sind; uden den kun overflade. Uden lidelse var der ingen lidenskab. Den borgerlige kristendoms mennesker, hvad kunne de derfor bidrage med andet end »tempereret kedsommelighed«. Kun for den lidenskabelige var livet dybt og virkeligt.

Sansen for det uendelige, for solen og stjernerne lå ikke i de fine borgeres visioner om det kosmiske over os, ikke i deres trang, som de sagde, til at gøre sig til ét med verdensaltet. Sansen lå ikke i det ekstraordinært usædvan-

lige, i de overjordiske sfærers musik, nej den lå i det almindelige, i sædemanden, der såede for børns og efterkommeres skyld, i den fattige familie, der spiste de dyrebare kartofler og hver gang som i en nadver følte, at den fik skænket livet på ny.

Og så lå den et særligt sted. Ikke så meget i de middelalderlige katedraler, der ganske vist var bygget til lovprisning af herren, som i rigtige menneske-øjne. Selv i en drukkenbolts eller gadepiges blik levede sind langt mere fængslende end de herligste pragtbygninger. Var det måske ikke en gadepige, Delacroix uden besvær havde ophøjet til frihedens gudinde.

Og ét måtte man ikke glemme. Menneskets skikkelse som billede på sindet var vigtigst af alt i kunsten. Derfor måtte man også altid søge mennesket bag kunstværket, selve kunstnerens sindelag, for i det lå kunstværkets egentlige virkelig-

hed. Det drejede sig ikke om menneskets gerninger eller sociale position, men om hans væsen og om hans lidenskab. Hvis den var til stede på godt og ondt, så var mennesket som en stjerne i uendeligheden. Det betød ikke, at mennesket bestod af to adskilte eller svært sammenføjelige halvdele, en synlig og en ikke-synlig. Nej, det uendelige gav sig til kende i menneskets hele ydre fremtræden, gennem skikkelsens linier og bevægelser og især i øjnene, i ansigt og hænder. Mennesket var en helhed af synligt og usynligt.

Samtidig var det et støvkorn, der længtes efter Gud. For livet havde mere magt over mennesket end mennesket over livet. Men hvor fandt man så Gud? Skulle man søge langt borte, i stjernerne og i fjerne galakser? Nej, sagde van Gogh, du behøver bare lægge mærke til udtrykket i øjnene hos et lille barn, når det vågner en tidlig morgen og ler og jubler, fordi solen skinner. Så

ser du noget dybere og mere evigt end oceanet. Så kan du male lyset, solen og stjernerne med intensitet, ellers ikke. Kun så opleves sol og himlens legemer som symboler på Gud.

Men barnet er ikke det eneste. Læg også mærke til de mennesker, der har fået brudt deres hjerte, sagde van Gogh. Og på billeder af de kunstnere, for hvem det er sket. Kun de kan male med lidenskab. Kun deres billeder er værd at regne.

Og så står vi foran et af dem, oliemaleriet *Natcaféen* fra 1888. Van Gogh har malet det med to verdener i sig. Han var for nylig taget fra Paris til Arles i Provence; væk fra metropolen med dens »flygtighed, egoisme, ærgerrighedskampe, interessekonflikter«; væk fra de »svingende og troløse« parisere. Ned til den land- og småbybefolkning, som han følte sig mere hjemme hos; til mænd, der stadig, som han håbede, var præget af fortidens kultur og kunne

optræde med ligetil sikkerhed; til kvinder med kunstnerisk sans i påklædningen; og så, naturligvis, til naturen og lyset, til en berusende sol og de skæreste farver.

Det var en regulær flugt. Og den var også befriende i starten. Men snart gik det op for van Gogh, at også menneskene hernede var blevet dybt inficeret af naturen i den hastigt fremstormende storby-civilisation. Han kunne møde dem i en af de *Cafés de nuit*, som han selv boede på. »Der er ret mange af dem her, åbne hele natten«, skrev han til Theo. »Her kan nattevandre-re finde ly, når de ikke har råd til logi, eller når de er for fulde til, at man vil lukke dem ind andre steder«. Af brevene til Theo kan man se, hvor optaget van Gogh var af *Natcaféen*, malet i løbet af tre nætter, hvor han sad oppe til stor fornøjelse for værten og nattevandrerne. Resultatet blev dog alt andet end fornøjeligt. Han så som altid det små i det store og skabte et billede

ikke bare af mennesker i en natcafé, men af menneskehedens situation. »En natcafé er et sted, hvor man kan ødelægge sig selv, blive sindssyg, eller begå en forbrydelse«. Sådan et sted var i det hele taget den verden, han kendte.

Maleriet viser et meget stort og ved første øjekast helt trøstesløst rum. Det er sent. Klokken er ti minutter over tolv. Ved fire af de synlige borde står kun glas og flasker tilbage. Ved to borde er tre mænd skvattet i søvn. De ligner druknede, der er fisket op fra en skummel kanal og placeret som skygge-pynt i armodens café. De har fundet stakket hvile med hovedet på armene over bordet og udtrykker den sjælesyge nød i deres egen triste tilværelse: hvorfor sidder vi her? Var det, hvad vi havde håbet på?

Ved et af de forladte borde, bag et i billedets midte dominerende billardbord, står en enlig hvidklædt skikkelse med hænderne ned

langs siden. Han har ingen at spille med. En bardisk ved indgangen bag billardbordet er helt fyldt med tømte flasker og vidner om det liv, der er forsvundet.

Van Gogh har ret. Her kunne man virkelig blive sindsygt, hvis man vovede sig ind. Men er man ikke nødt til det? Her er tilværelsen, hvor ellers. »Billedet er et af de hæsligste, jeg har malet«, sagde van Gogh. »Jeg har forsøgt at udtrykke menneskehedens forfærdelige lidenskaber i kraft af rødt og grønt«. Men så går han ikke videre i tolkningen. Beskueren må selv opdage, hvad der står på spil i disse lidenskaber, se dem i lyset af sit eget liv.

De to farver er påsmurt henholdsvis de øverste to tredjedele af væggen og hele loftet, mens gulvet og væggens nederste tredjedel domineres af en svovlgul farve. Den grøn-røde del udgør den del af verden, der har forbindelse med himlen; den svovlgule del symboli-

serer det jordiske, hvor himlen ikke har del. Det røde flammer sig ved lampernes lys hadefuldt ind i beskuerens sind som kunstnerens vilde protest mod, hvad verden har gjort ved menneskene. Det grønne ætser sig ind i hovedet som et spotende forår, der lader, som om man kan ane lidt rigtig liv under det giftigrønne. Men man skal ikke tage fejl. Det grønne udgør et skadefuldt loft over en giftig og trøstesløs fest. Det er den forfærdelige lidenskabs laster, der har overmagten i billedets 'himmel'. Men lidenskaberne kan også være eller blive livsbekræftende. Det vidner lamperne om. Derfor har kun de mennesker, der er lidenskabelige, mulighed for at få del i himlen.

Det gælder ikke de tre sovende, der sidder som levende døde. For de er placeret helt i det jordisk svovlgule, så at sige i et sygt blegt helvede, hvor håbløsheden breder sig og næsten intet mere gør indtryk. Over for

disse menneskevrag ville Mefisto sige: de skal smeltes om. Jeg kan ikke få fornøjelse af at pine dem. Det kræver, at de lider, at de har lidenskabelighed. De lidenskaber har til gengæld parret, en mand med gul stråhat, der synes i gang med en opstadset luder, ligeså den pænt hvidklædte mand bag billardbordet. De tre's hoveder når netop op i himlens blodrøde.

Men hvilken karakter har deres lidenskaber? Hos parret er det de »skrækelige lidenskaber«, pengene i foret, den nøgne sex, det drejer sig om, deres tøjs violette, blå og orange skriger mod hinanden. Men ikke hos den hvide mand. Han er i billedets konkrete situation, som van Gogh skriver, husets vært, der våger, og hvis hvide klæder af lyset »bliver citronfarvede, bleggrønne og lysende«. Hvor rummets dominerende farver ellers står i grell og barsk modsætning til hinanden, blodrødt, skarpt grønt, violet, blå, svovlgult, mildnes

farverne, idet de opsuges i 'værtens' hvide jakkesæt.

Hvem er denne vært? Han kunne repræsentere noget menneskeligt stædigt i van Gogh selv, der nægter at kapitulere, skønt caféens hele stemning »er som i en djævels smelteovn«. »*Natcaféen* fortsætter *Sædemanden*«, sagde van Gogh selv. Hvad er værten andet end håbet trods alt. Han er erindringer om Kristus i kunstneren, der jo er sit billedes vært. Ja, han turde i virkeligheden være det nærmeste, van Gogh kom på at male Kristus selv. Det anså man ellers siden Delacroix for en håbløs opgave, hvorfor van Gogh da også kun malede ham som et skjult selvportræt efter en pietà af netop Delacroix. Der er da heller ikke anelse af overjordiskhed over værten. Retroenhedens påstande om Kristi guddommelighed gav van Gogh intet for. Det var Kristi dybt menneskelige fremtræden, der fængslede ham, hans lidenskab efter at vise sin medfølelse.

Caféens eneste vindue vender ud mod den sorte nat, hvor flammer står op fra en brændende bys huse. Den hvide vært vender ryggen til. Det er svært for ham at handle, når menneskene sætter ild på deres hjem og tilmed selv brænder op. Men den ild er heldigvis ikke eneherkende. Over værten stråler og glimter gule og orange lys fra fire citrongule lamper. Det rammer hele rummet. Lysene har ikke impressionisternes gennemsigtige klarhed. De flammer med en varm lysfyldte, der gennemtrænger den hvide mand, ja ligefrem opsuges i ham. Lamperne er indendørs sole, der fortryller livet. Den hvide vært gør sig som den eneste ramte til ét med lyset ovenfra, så det ligner et indre gudslus, beregnet på at lyse for menneskeheden.

De tilstedeværende ser det rigtignok ikke. Ikke mindst det gør billedet så deprimerende. »Ak, de som ikke tror på solen, når den skinner, er virkelig ugudelige«, sagde van Gogh. Men hvem så

Gud på hans tid? Hvem kunne derfor male ham? Den hvide vært står derfor meget alene. Arme og hænder, der gerne vil bruges, hænger lidt hjælpeløse ned. Mennesker, hvorfor har I forladt mig, siger de. Men han går ikke. Han har sat en flaske vin på det bord, som han står ved, og placerer to stole dér, som håber han på, at én vil komme ind, så de sammen kan sætte sig.

Van Gogh var stærkt optaget af den idealistiske landskabsmaler Camille Corot (1796-1875), der som meget gammel besøgte de døende og sårede på lazaretterne i Paris 1870-71. Corot kunne ganske vist ikke helbrede disse forpinte mennesker. Men han lod dem mærke sin væren til stede. Og hvilken hjælp er større, skrev van Gogh, end den, at et menneske skænker den anden sit nærvær, giver ham sig selv, viser ham sin medfølelse.

Van Gogh havde i hvert fald forsøgt den praksis, men var hidtil ikke sluppet lykkeligt

fra det, hverken med kvinderne, med Theo eller de andre. Nu trængte han selv mere end noget til den kærlighed, der giver mennesket lod i evigheden. Kunne van Gogh så ikke selv gå ned fra sine ensomme værelser i caféen og sætte sig hos værten? Han stod jo dér og ventede, havde tid nok, hele natten, altid.

Nej, han turde ikke, kunne ikke. Var det nemlig ikke »en rigtig drankergalskab«, der stod bag *Natcaféen*. Det forestillede han sig den sarte impressionist Sisley sige. Hvordan klarede kunstneren sig som menneske i livet? Min bekendte »Milliet har lykke«, skrev van Gogh, »han får så mange arlesierinder, som han vil. Men han vil ikke male dem; og hvis han var maler, så fik han dem ikke«.

Det gjaldt ikke bare elskerinder: I det kunstneriske livs rigdom er der og bliver der ved at genopstå den hjemve og længsel efter det ideelle liv, som aldrig kan blive vir-

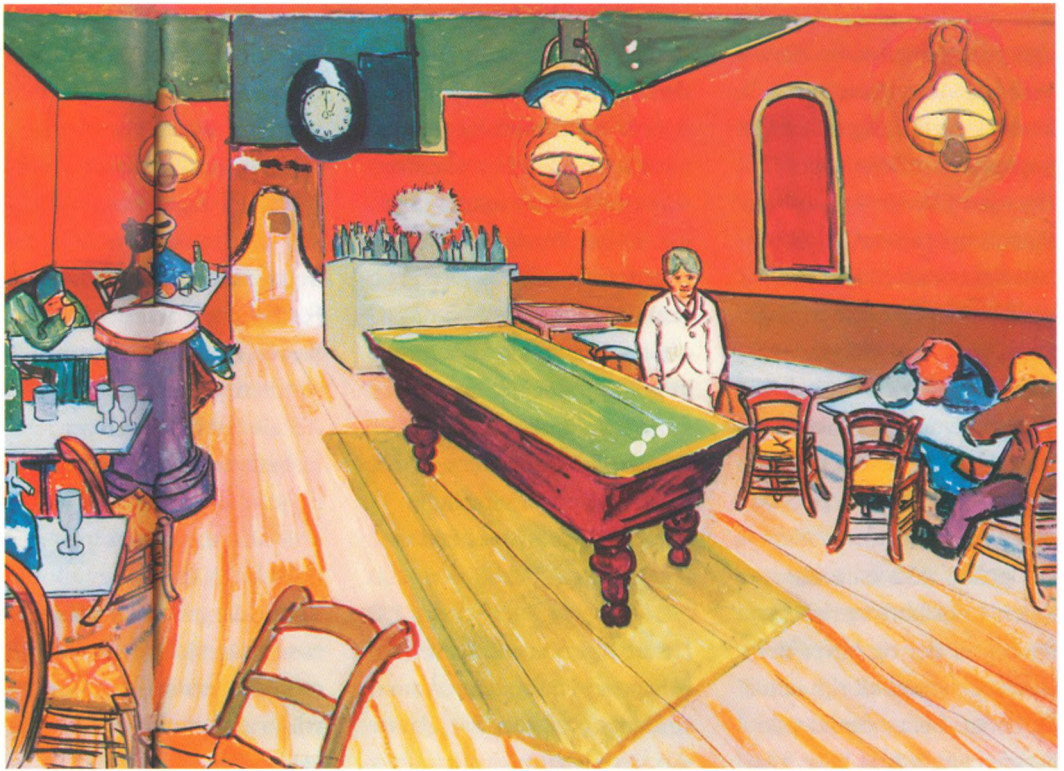
keligt. Man ved, at man som kunstner er en trækhest, og at man hellere ville leve på en eng med solen, en flod og andre heste, ligeledes fri og i den akt, der fortsætter slægten«.

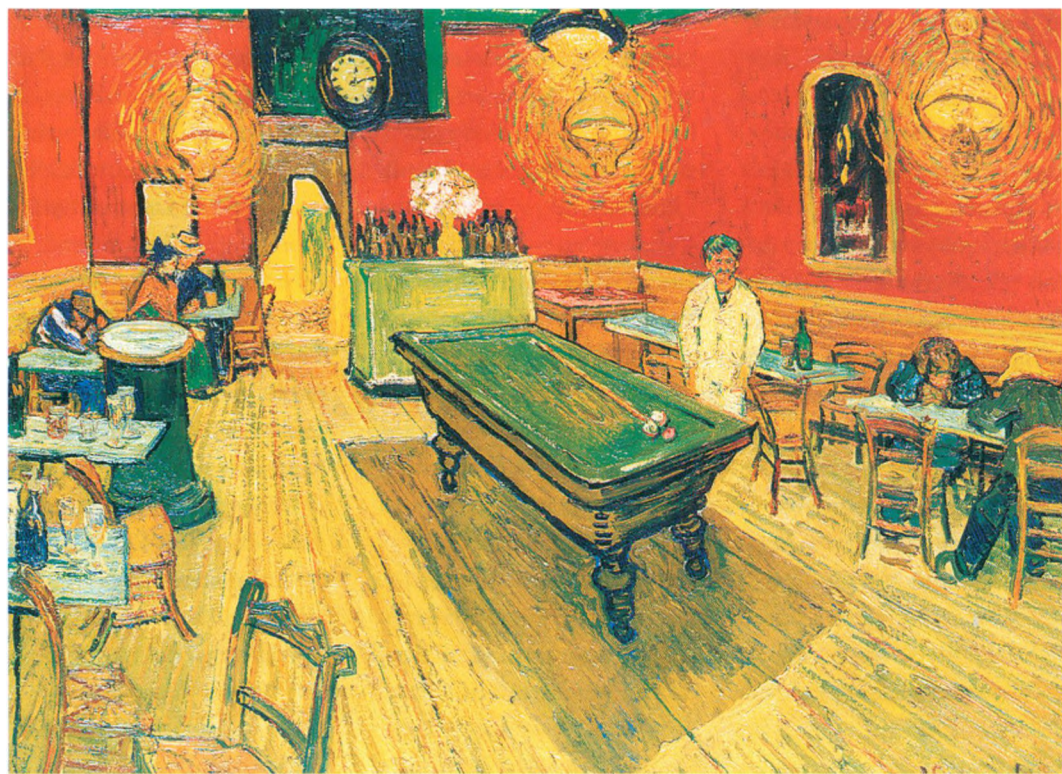
Det ideelle liv så van Gogh i almindeligt arbejde, hjem, kone, børn. Men som kunstner måtte han lade både den hvide vært og kærligheden flyve. Til gengæld kunne han skildre kærligheden i kunsten, ganske vist ikke for den nuværende slægt, for den så intet, men for kommende slægter. Det var, skrev han, hvad hans kunst gik ud på. For lige nu var han næppe ringere faren end andre mennesker, når det kom til stykket. De ting, vi gerne vil tro på og savner, familie, fædreland, »er måske i vor indbildning mere henrykkende end i virkeligheden«. De gav i hvert fald ikke nærhed.

Heller ingen andre kom hen til værten i *Natcaféen*, som verden så ud. Der var ganske vist et håbefyldt lyse-

grønt billardbord, gjort lyst af lyset. Her skulle man kunne spille livets spil sammen. Men der var kun én kø. Hvordan kunne den ensomme Kristus og beskueren af billedet så bevare håbet, selv om lamperne lyste nok så forjættende om kærligheden og medfølelsen.

Sagen var, at den nuværende verden ifølge van Gogh appellerede til kynisme, skepsis og spot. Den fine borgerlige civilisation ville styrte sammen, via revolution, krig og statsbankerotter. I det hele taget var man fristet til intet andet at se i fremtiden end sammenbrud. For hvad var menneskene blevet: moderne pilgrimsvandrere uden mål og med. Alt gik for hurtigt. I vor rastløshed var livet forvandlet til en jernbanerejse. Vi kom rask afsted, men så intet på nært hold. Han skrev til Theo: »Vi glemmer, som vor søster siger, at besøge folk, mens de endnu lever. Det ville være ganske enkelt og løse de viderværdigheder i

livet, som nu giver sår og smerter os».

Selv er jeg også en vandrør, skrev van Gogh, mod en eller anden bestemmelse. Men hvis én siger, at der slet ikke findes nogen bestemmelse, finder jeg det ikke usandsynligt. Hvis ejeren af bordellet vil sende alle på porten, så tænker han godt og har altid ret. Hvad havde Gud i dag at råde over andet end et bordel, synes van Gogh at mene.

Ved slutningen af min løbebane vil jeg ikke blot vide, at kunsten som også alt det øvrige kun var en drøm og mit selv overhovedet intet. Togrejsen har ikke tilladt os at blive os selv. Særlig katastrofalt er det, at vi ikke ser, hvad der styrer os, lokomotivet: statens magtbegær og menneskenes æresyge, vor lidenskabeligt betændte dyrkelse af teknikken og overfladen. Hvorfor satte vi os i det forbandede tog? Det gjorde jo det hele ørkesløst. Det gav alt et sygt udseende, selv arlesierindernes skøn-

hed. Det fik tilværelsen til at ligne livet i natcaféen.

Alligevel ville van Gogh ikke opgive håbet. Vi har kræfter i os, der kan tage kampen op. »Hvis man ser længe, dukker den gamle glans frem«, sagde han. Den glans lå i fortiden, som van Gogh modsat impressionisterne ikke glemte, heller ikke i *Natcaféen*. Hans billede fremstiller som gotikkens og renæssancens maleri en fortælling i tiden. Men som kulturens fortællinger dukker den kun op, hvis man ser længe og spørger sig for i kunstværket.

Det, som spørgsmålet drejer sig om, er: hvad skete der i caféen, før det blev midnat, dvs. før kulturen afgik ved døden? Da havde den hvide vært stået henne ved bardisken, hvis lyse grønne farve havde indsuget lampesolens varme lys. Der havde han skænket vinen, sit eget blod, for gæsterne. Der havde han nemlig talt med dem om, hvad livet gik ud på. Og de var gået trøstede og

vidende bort, ikke ud i nattemørket, men ind i et sollyst rum bag gardinet, hvor der ingen ond skriggrøn eller blodrød lidenskab fandtes. For at ingen skulle være i tvivl om meningen, placerede van Gogh, som frugt af kulturens nærende samtale om livet, midt på alterbuffeten en lysrosa buket blomster sammen med de tømte vinkalke.

En nok så smuk fortid er dog aldrig nok til ene at bære igennem en barsk nutid. Heldigvis kunne van Gogh suge mod fra folk, der i hans tid tog kampen op mod civilisationen, af en Dostojevski eller en Tolstoj. For denne gjaldt det ikke blot en ydre opflammende revolution til fordel for de små, men også en intim og hemmelig revolution i menneskenes hjerter. Tolstoj satte ikke febrilsk på opstandelsen og det evige liv, men arbejdede for et levende livs nye rige på jorden. Tolstoj trøstede van Gogh ved at forudse en fremtid, der ikke behøvede

at ende i det totale sammenbrud.

Til en sådan fremtid kunne også den japanske kunst bidrage, hvis man tog ved lære. Så »ser man, hvorledes en vis, filosofisk og klog mand tilbringer tiden. Bruger han den på at måle jordens afstand til månen? Hvortil også! Eller studere Bismarcks politik? Nej! Han studerer et eneste græsstrå, og dette ene strå gør det muligt for ham at tegne alle planter, derpå træer og landskab, endelig dyrene og til slut den menneskelige skikkelse. Dermed tilbringer han sit liv, og livet er endda for kort til at gøre alt dette.

»Så er dét, som japanerne viser os«, spørger van Gogh, »ikke nærved en sand revolution, disse ligetil japanere, der lever som blomster i naturen«. »Vi må vende tilbage til naturen, trods vor opdragelse, trods vort arbejde i konventionens verden«.

Men det var ikke ligetil at blive japaner og fordybe sig

for livet i græsstrå og natur. For det krævede, at vi blev »meget gladere og lykkeligere«. Og hvordan blev vi det, når medmennesket og Kristus stod så langt borte? Fremtiden tegnede dystert. Med sin altid kværnende hjerne foregøglede van Gogh sig ganske vist fortvivlet og insisterende en lysere, »japansk« fremtid, for hvordan ellers overleve. Men som maler, hvor fornuften ikke fik lov at gå enegang fra følelsen, var han anderledes realistisk.

Allerede i den akvarel og gouachetegning af *Natcajéen*, som han efter maleriets færdiggørelse laver og sender til Theo, er hans verdensbillede blevet mørkere. Blomsterne, vinflaskerne og den hvide vært er der stadig, fortiden eksisterer i 1888 heldigvis for van Gogh som en ganske vist vigende realitet og er først i vort århundrede visket ud. Men værten har ikke fået det bedre, tværtimod. Hans højre hånd er ved at forsvinde ned bag billardbordet. Hvordan

handle og frigøre mennesket, som verden ser ud. Kan man stille noget op, når husene brænder. Nej, så lige så godt mure vinduet til. Der er stadig en kø, kun én, på billardbordet, men kan man spille med den? Den er bare en tynd streg nu. Den røde bal, der skal støde de to hvide i hul, få dem til at nå målet, er selv blevet hvid. Og der er ingen vin på bordet bag værten til at modtage nogen fremtidig gæst med, ingen ekstra stol til ham.

Værten har mistet håbet om at få besøg. Hvem søger mere nærværet? Han synes på vej til at gå. Hvordan bevare kraften til at blive? De fire lys ovenfra har mistet næsten al glød. De gennemtrænger ham ikke mere. Hans jakkesæt er blevet kridhvidt. Det nerveflænsende skarpt grønne og okseblodsrode i »himlen« er blevet mat. Lysene giver heller ikke mere den jordiske afdeling et sygt gennemtrængende svovlgult skær, men fremkalder blot en fad,

neutral stemning. De sammensunkne mennesker med hovedet på armen har med held prøvet at glemme deres fortid med dens håb og indignation. Ingen savner mere værtens buket af blomster på deres blomsterløse vej. Uden Guds varme lys har de mistet deres lidenskaber, så selv djævelen ikke kan få et hadefuldt liv i dem. Delacroix's sanselige frihedsgudinde kender de ikke. De er uden nogen tanke om et ondt og rødt flammende oprør i rasende blæst gennem deres livs fattigdomsfalmede gader. Kun apatien er tilbage.

Der er ikke tvivl om, at van Gogh med tegningen tydeligt har refereret til fremtiden. Det sker på historiens ur, som van Gogh har placeret over indgangen til sin verden. Her har den store af viserne stædigt og tavst, minut for minut, omtrent listet sig skiven rundt. Viserne ser næsten forhutlede ud. For intet godt er sket, mens de gik. Kun et tab af tid, der er et tab i liv. Viserne har

bevæget sig fra oliemaleriets ti minutter over midnat, da kulturen lige var sygnet hen, til en time efter midnat, til civilisationens trøstesløse nat.

I resten af sit liv svingede van Gogh mellem de to billeders anskuelse af livet og døden, mellem et svindende håb og håbløsheden. Menneskene blev stadig mere fjerne, deres ord pinagtigt banale. Van Gogh skar i mørk melankoli øret af for at slippe for deres stemmer. Naturens farver kom ganske vist til at gløde endnu mere, men af feber. Til sidst så han ingen udvej. Gouachen af *Natcaféen* sejrede over oliemaleriet. Alt så mørkt ud, nutiden, fremtiden. Hans eget liv ville ikke lykkes. Intet hang sammen. Han bar på kulturens intense behov for livsopfyldelse, på dens krav om at gøre kunst og liv til ét, på dens evige længsel efter helstøbthed. Han ville leve blandt favnende mennesker, ikke blandt splintrede og trøstesløse vrage som han selv og dem han så

omkring sig. Det gik han i stykker på.

I *Krager over en kornmark*, malet 23. juli 1890, er farverne endnu mere forfærdelige end i oliemaleriet af *Natcaféen*. Det er uvejr. Mørkeblå, melankolske skyer er ovenfra ved at overmande den lyseblå, allerede dybt foruroligede himmel. Hvedemarkens skærende gule strå vælter bagud til højre. Den blodrøde, skarprønne vej ligner vejen til selve helvedessvælget, hvorfra en rød ildstrøm er væltet op. Men vejen ender – midt ude i marken. Der sidder van Gogh med sit staffeli få dage senere. Han skyder sig i maven. Tumler omkuld i kornet. Forbløder langsomt. Forsvinde. Sorte krager har fulgt ham på vej. Det er Mefistos fugle. Nu basker de videre med vinden, forbi den endnu lyse del af himlen og op til højre i himlens værste mørke. Mefistos genier foretrækker sortien ovenud og ind i intetheden – for synets skyld.

Men de fik ikke van Gogh med, han blev i bondens korn. Som Mefisto heller ikke fik Faust med, da han standsede op. Begge kæmpede de nemlig til det sidste for deres egen og menneskenes befrielse. Van Gogh havde ganske vist ikke samme held som Faust, der ved samme tid, som Delacroix lavede sin *Friheden leder folket*, oplevede sit livs »bedste øjeblik« i tro på, at han havde bidraget til på frihedsjord at skabe et folk, der virkede frit. Et sådant syn blev ikke van Gogh til del. Tiden var ikke mere til det. Derfor prøvede van Gogh at hæve sig over den i sin lidenskab for livet, sin trang til kærlighed, til at give – og modtage.

Derfor var han blevet en sand lækkerbidsken for Mefisto, der dog forgæves søgte at kapre ham med sit velsmurte og frække intellekt. »Det er forbi«, messede han:

»Med disse ord er mer doceret,
end om han aldrig havde eksisteret.
Beständig skabelse vist gavned stort,
når den bestandig blev tilintetgjort-!«

Det blev van Goghs værk ganske vist i hans egen tid. Men ikke i eftertiden. Vi har siden fået overvældende brug for malerierne og brevene fra en mand, som forblev tro mod jorden og virkeligheden, hvor slem den så tog sig ud, og som forblev hudløst ærlig og på den måde bar på evighed i hjertet.

Van Gogh glemte aldrig det glimt af menneskehåb eller menneskepine, hvorpå det i kunsten ene kommer an. Derfor er der både trøst og opmuntring at øse i tragedien bag denne kunsthistoriens store trøstesløse mand. At indleve sig i hans univers er at tage kampen op mod barbariet i sit eget hjerte, så man får overskud til at søge spirer til en ny kultur og

opbygge nye, om nok så små og skrøbelige fællesskaber.

Leo Tandrup. Dr. Phil, historiker, Århus Universitet, har bla. skrevet om Michelangelo.

Leo Tandrup har venligst udlånt et kapitel fra sin kommende bog *Mefistos mareridt*. En debatbog om Kunstneren, kunsten og beskueren i Kultur og civilisation. Forlaget Centrum. Udkommer i efteråret 1997.

Postsendelserne må ikke indeholde penge

Postkasse

Tømmes næste gang

1800
Mandag

Breve til afdeling næste hverdag	Lægges i denne postkasse inden		Senere afsendelse kan ske fra postkassen	
Postnummer	Måling (cm)	Max. vægt (g)	Måling (cm)	Max. vægt (g)
0000 - 3790	18"	13"	18"	13"
4000 - 9990	18"	13"	18"	13"
9990				20"

Årets gang

Højskolevirksomheden

1996 blev på mange måder et forfærdeligt år. Lysende klart blev tillidsbruddet mellem centraladministration/politisk ledelse og højskolebevægelsen tydelig. Grænsen for frihed mentes overtradt. Højskoleloven har givet den enkelte skole meget vide beføjelser til at forme eget skoleliv i en politisk tro på, at liv bedst leves, når man stoler på folk. Risikoen for misbrug er naturligvis til stede. Friheden har en vis omkostning. Nu var omkostningerne blevet for store. Tænkningen havde nået grænsen for anstændighed. De politisk ansvarlige blev, når de påpegede, at grænsen for kreativitet og lovanalfabetisme ikke kunne accepteres, mødt med, at yderligere diskussion måtte ske i byretten. Hvor var vi andre henne? Hvorfor forsøgte vi ikke at råbe vagt i gevær? Hvorfor ingen intern påtale. Spørgsmålet er det samme, når vi som pædagogisk institution ikke forstår, hvorfor elever ikke aktivt griber ind over for elever, der forstyrrer samværet.

Hvordan skal man gribe ind over for lovbrydere eller lovtænkere, når man ingen sanktionsmuligheder har og alene er henvist til det levende ords argumenter? Vi ligger, som vi har ret. Vi er snart ikke mere et folkeligt forsamlingssted, men en skole, der bindes fast med regler, hvor det centrale bliver at kunne følge regler og i angst for at mistolke dem, undlader nye initiativer. Vi skaber den regelrette borger og ikke den myndige, ansvarlige dansker. Ansvar betyder, som jeg sagde i min traditionelle minitale til jubilæerne i august, det gænsvar, der følger op på det oprindelige svar og gør dette yderligere kvalificeret efter spørgsmålet om hvordan, hvorfor... Svarer vi snart kun jawohl? Skal ovenstående ses i en endnu større sammenhæng som en kulturkamp, hvor statens styring ønskes på bekostning af individets. Signalforvirring hersker med evig tale om decentralisering over for politiske påbud, der indskrænker vor handlekompe-

tence.

Men 1996 blev for Den Jyske Idrætsskole også et godt år. Som een af de meget få højskoler i Danmark, var vi i stand til at fylde skolen med elever – 135 mænd og kvinder. Det gør os ydmyge og taknemmelige. Vel mener vi, at vi gør et godt stykke arbejde, men at omgivelserne også opfatter det på samme måde, overrasker os positivt. På møder har vi drøftet den gunstige situation for at kunne fastlægge, hvad der konkret er vor styrke og hvilke svagheder, vi skal rette op på for at kunne fastholde søgningen. Basiskonceptet med en mangfoldighed og sen specialisering tiltaler tilsyneladende vort segment, som det hedder inden for markedsføring dvs. den gruppe unge, vi på mange måder sender signaler ud til. Den passer også til vor udviklingsplan, hvor vi kan øve stor indflydelse gennem 34 uger på et ungt menneske og konkret konstaterer, at der er flyttet hegnsplæle. Jeg mener også at have kunnet iagttage, at

skolens idegrundlag, som den legale sorteringsmekanisme har givet os en nogenlunde ensartet elevgruppe, der forstår vor tanke og sprog. Mund til øre-metoden slår igennem. Vi skal dog være opmærksom på risikoen for »indavl«. Vi har få elever fra radikalt andet kulturmiljø. Det er lidt en skam. Dette forstærkes muligvis af, at elevstøtten, som alle får i lidt forskellig størrelse, snart alene er den økonomiske støtte, en elev kan opnå for at tage på højskole. Dette betyder omvendt, at næsten alle elever har måttet tjene skolepengene til højskolekurset selv, hvilket i endnu større grad konfronterer os med et elevkrav om undervisning og samvær på et endnu højere niveau, end vi før har været vidne til. Et ensformigt sommerjob skal modsvares af et spændende højskolevirke. Elevmotivationen fejler ikke noget. Selv om undervisning ikke er tjenesteydelser i juridisk forstand, forventer de servicebevidste unge, at vi yder dem tjenester.

Skolens korte sommerkurser havde et rimeligt deltagertal. Vort smertensbarn – sommerhøjskolen har fortsat svært ved at slå igennem. Det er vanskeligt at skabe en brusende højskole, når man færdes mellem ca. 20 personer, der fylder for lidt på en stor skole. På næsten alle måder er maj og juni glimrende måneder at lave højskole på, men kundegrundlaget mener noget andet. Familiekurserne ligger naturligvis i de ferieuger, hvor familier har industrifri og parret med spændende oplæg, fyldes de. Handicapkurserne viste en faldende tendens, hvilket især skyldes, at initiativet med 3+1 uddannelseskursus ikke kunne gennemføres. Der var i sommeren 1996 megen blæst om en del sommerkurser, idet det politiske system mente, at mange kurser var statsstøttede ferier uden højskolemæssig relevans. Enkelte skoler måtte sende kursus- og undervisningsplaner til ministerium til nærmere øjesyn. Golfkurser kan være meget relevan-

te, når lærerkræfter og ideer bæres af skolen. Dette må være grænsen for, hvad der kan støttes af samfundet. I modsat fald vil en række DBU-kurser kunne finansieres af staten, hvis forstander en række aftener i dobbeltlektioner kom med kulturelle indslag om højskole og samfund garneret med en række sange forestået af skolens musiklærer for at opfylde kravet om 25% lærerdækning. Den går ikke.

I nogle år har de elever, der kun havde tilmeldt sig breddeperioden også haft en ekskursion til udlandet. Det er en ikke-idrætslig ekskursion, der går til Paris. Det er en fornøjelse byslentrende at kunne indvie disse unge mennesker i relevant europæisk historie og kultur. Kompensatorisk undervisning i pragtfulde rammer med videnssøgende unge, der dog ikke glemmer dagens begær. Den anden udenlandsekskursion har primært et idrætsligt sigte. Den er gennemarbejdet og giver eleverne en meget

solidt skibasis. Sideeffekten ved den samlede rejse til Björli må ikke forkleines, idet det fælles samvær kan fastholdes og udbygges, idet vi alle bor under samme tag. Norge har ikke samme dragningskraft på unge som det sydlige Europa; men der skal stærke argumenter for at flytte destinationen. På specialeperioden tog atletik, volleyball- og badmintongruppen til Berlin for at træne under fremmede himmelstrøg og spille mod lokale foreninger. Et meget spændende initiativ og forhåbentlig vil økonomi ikke forhindre en gentagelse.

Midt i marts på det ordinære repræsentantskabsmøde tog skolen afsked med den mangeårige formand Inger Engberg (se under personalia), som blev afløst af Poul Grejs Pedersen fra Dansk Sejlunion, der i en årrække har været suppleant.

Elevmøde og jubilæumsarrangement sejlede bogstaveligt, idet vand fra bassinet

svømmede ud i drænsystemet omkring svømmebassinet og gav oversvømmelser i kursuskældre og Globefoye. Opgravninger og delvist tørt bassin ødelagde sidste års pragtfulde nattemøde om bassinkanten i en varm lys sommernat. Tilstrømningen var der intet i vejen med. Mange jubilarer og gamle elever flokkedes om skolen. Elevforeningen mødes jævnligt på skolen, og de gør et meget stort arbejde og kan roligt bryste sig med, at de også hidrager til skolens gunstige situation. Forældredagen den 3. november fyldte skolen. Det stramme program forløb i en perfekt timing med finansminister Mogens Lykketoft som foredragsholder. Trods meget fnidder i regeringen og den altid nærværende presses bevågenhed, havde finansministeren alligevel tid til at afse en søndag eftermiddag face to face med 600 mennesker om synspunkter om velfærden i Danmark. Eleverne viste i idrætslige som andre situationer stor modenhed, der naturligvis

kunne glæde pårørende, men også garvede mennesker i højskoleverdenen.

Skolen fik i september måned landsrettens dom for, at ophavsretten til Globen og den nye kursusbygning ligger hos skolen. Skolen måtte gennemleve endnu denne retsinstant for at få afsluttet et trættende juridisk slagsmål med den arkitekt, som var udset til at gennemføre projektet. Tvisten stod om hvem, der ejer hvad og til hvilken pris. Summa summarum; skolen sparede trods alt penge ved den på daværende tidspunkt utraditionelle licitationskonstruktion; men brugte megen tid. Tilbage står kun, at den tabende part kan søge om at få sagen prøvet ved højesteret. Dette kræver en dispensation, idet en sag anses for færdigbehandlet ved 2 retsinstanter. For arkitekter er det givet vis en ufattelig tanke, at lægmand kan forme dette hus og ikke faguddannede. Man skal naturligvis beskytte ophavsretten. Nybygningerne er

vort ophav. Vi har skabt dem. Det er os, der bør beskyttes! Men tænk at være så attraktiv!

Skolen har det ikke godt med ufærdigt arbejde. Vi er stadig ikke blevet færdig med vedtægtsændringer, som kan tilfredsstille ministeriets krav og samtidig sikre skolens rolige og ukomplicerede hverdagsliv. Danmarks Idræts-Forbund har under hele forløbet, som de løbende er holdt orienteret om, vist megen stor forståelse og sympati for en situation, som skolen er havnet uforskyldt i. Vi arbejdede den sidste tid i 1996 med at få det bragt flot med henblik på repræsentantskabsmødet i marts 97. I øvrigt deltog skolen i DIF's 100 års fødselsdag i Falkonercentret. En utrolig flot oplevelse, der gør en højskolemand stolt over at se, at folkevalgte ledere er i stand til at skabe dette udstillingsvindue som det ydre tegn på årelangt frivilligt og gennemsolidt arbejde i dansk foreningsliv.

Mens skolen de sidste år har sparet på vedligeholdelsen, kan vi i 1996 glæde os over, at vi har givet os råd til på udvalgte områder at renovere grundigt, således at virkningen rækker ud over det varme vand i bukserne.

Klasseværelserne langs idrætshallen fik helt nyt image, der klart tager afstand fra 70'ernes umbramørke stil. I en besynderlig sammenkædning af det mørke look, 1970'ernes låntagningen og de »gyldne år«, er det gældstyngede Danmark fuld af optimisme eller er det måske strudsesyntet, når alt skal været hvidt eller solgult!

Stor ståhej til ikke ret meget. Jeg tænker på omvurderingen af højskolelærernes tjenesteboliger, der muligvis udgjorde en ubeskattet frynsegode. Et vurderingsudvalg har rejst områder tynde for at finde ud af, at huslejerne de fleste steder skulle hæves, men reelt slet ikke i nærheden af den markedsleje, som de kommunale myndigheder anså for rimelige. DJI har 2 lejeboliger og 9

sådanne boliger, hvilket sikrer, at skolen fortsat kan pålægge sine undervisere denne boligpligt og dermed sikre den tætte kontakt mellem undervisere og elever til gavn for kostskolemiljøet.

Traditionen tro gensvarede elevholdet 1996/97 det forrige ved at rydde bordet ved idrætsstævnet i Ollerup. På overbevisende måde – idrætsligt som moralsk – vandt mænd og kvinder fodbold. og atletikkonkurrencerne. Det er altid rart at være på et sejrende hold, men det er betryggende og opstemmende at overvære, den ægte og spontane og ikke hoverende måde, man vinder på.

Den Jyske Idrætsskole ønsker alle en glædelig jul og et godt nytår.

Den Jyske Idrætsskoles bestyrelse

Poul Grejs Pedersen

Formand

Niels Henning Broch-Mikkelsen

Næstformand

Ib From

Allan Jahnsen

Henning Rasmussen

DJI-KONKURRENCEN OM EN REJSE FOR 2 PERSONER

Udtrækning fandt sted ved en morgensamling i Globen blandt indsendte postkort.

Vindere blev

Lene Jensen, der havde tilmeldt Helle Jensen

Vinderne vandt en rejse for 2 personer til en værdi af 6.000,- kr. hos Vejle Rejser

Elevforeningens bestyrelse nov. 1996

Formand

Morten Jørgensen 9826 0573
Ajstrupvej 42
9382 Tylstrup

Næstformand

Birthe Vangsgaard 9793 6831
Årbækvej 6, Koldby
7752 Snedsted

Kasserer

Carsten Lang Petersen 7572 4676
Vindingvej 28C
7100 Vejle

Sekretær

Søren Jørgensen 9839 2898
Bentevej 14
9520 Skorping

Øvrige

Søren Vestergaard 4073 9867
Fasanvej 5, st. th.
9700 Brønderslev

Suppleanter:

Pia Rask Thomas Beck Larsen
Skovhaven 91 Højvangen 71
5320 Agedrup 8260 Viby J
Tlf. 6610 7113 Tlf. 8628 3412

Årgangsrepræsentanter:

Gitte Würgler Christensen
Lindevænget 17
7800 Skive
Tlf. 9752 3866
Lone Mikkelsen
Skovmosevej 49
9500 Hobro
Tlf. 9855 7996

Elevforeningen

ELEVFORENINGEN de næste 50 år.

Elevforeningen rundede for to år siden et skarpt hjørne, hvor den havde virket i 50 år.

Derfor startede foreningen også på en mindre «fornyelseskur», da nogle af de gamle støtter valgte at trække sig lidt tilbage, så nye og friske kræfter kunne lave et stykke arbejde.

Vi er nu en bestyrelse med en god sammensætning af unge og rutinerede. Halvdelen er nye og den anden halvdel har siddet i flere år, hvilket giver et godt team. Dette team kunne dog ikke virke, hvis ikke vi havde den store hjælp fra forskellige støtter. Vi vil ikke fremhæve nogen, men vi har i flere år haft hjælp til at arrangere agentfest, en fest som kun de kan lave. Herudover har vi hjælp til at trykke DJI-nyt, og et tidligere bestyrelsesmedlem kommer hvert år og hjælper os med elevmødet.

En person vil vi dog fremhæve. Gennem de sidste snart 25 år har Henning Rasmussen været med i arbejdet omkring elevforeningen. Først som formand for Elevforeningen, senere som medlem af skolens bestyrelse og i alle arener med i Elevforeningens arbejde, deltager i skiture, ture til Paris, skolestart, skoleafslutning og meget mere. Vi glæder os til at «fejre» Henning ved næste års elevmøde.

I år har vi fået to kvindelige repræsentanter fra den seneste årgang, hvilket er et friskt pust i den ellers noget lukkede «mandehjørn».

Vi vil fra elevforeningens side ikke ændre vores aktiviteter mere end vi har gjort, da vi selv syntes, det kører på den mest hensigtsmæssige måde. Vi er dog selvfølgelig altid parat, til at høre på eventuelle forslag til forandringer, nye aktiviteter mm.

Med dette vil vi ønske alle vores medlemmer og øvrige

læsere samt vores «gamle» skole et forhåbentlig godt 1997 med masser af gode oplevelser.

Elevforeningen

Elevmøde - elevjubilæum

Den Jyske Idrætsskoles elevmøde afholdes

lørdag/søndag den 16.-17. august 1997

Programmet udsendes af elevforeningen i maj måned.

Tilmelding

Henning Rasmussen, Tørnevej 82, 5210 Odense NV, telf. 6616 4876

årgangsjubilæum 1997

Jubilæumsarrangementet afholdes

fredag den 15. august 1997 kl. 19.00

Den Jyske Idrætsskole inviterer gamle elever fra

50 ar	1946/47 & 1947
45 ar	1951/52 & 1952
40 ar	1956/57 & 1957
35 ar	1961/62 & 1962
30 ar	1966/67 & 1967
25 ar	1971/72
20 ar	1976/77
10 ar	1986/87

Jeg vil bede jer om godt fodarbejde, således evt. elevkontakter kan findes frem igen. Det er dejligt at være mange sammen.

Tilmelding

Henning Rasmussen, Tørnevej 82, 5210 Odense NV, telf. 6616 4876

Inger Engberg

Den 23. marts 1996 slap hun tojlerne. I en 13 års periode havde Inger Engberg ikke blot af navn, men sandelig også af gavn den overordnede ledelse af Den Jyske Idrætsskole. Det er ikke smating, Inger har turdet at tage ansvar for. I nogle beslutninger var Inger tung på vægtskålen, og hun kan med rette læne sig tilbage i gavestolen i bevidstheden om, at hun som ægte folkelig leder satte sit præg på en højskole i konstant vækst. Fuldførelsen af det spændende, men forkætrede byggeri af Globen var Ingers værk. Uden hendes overbevisning ville dette byggeri ikke være blevet gennemført. Inger har taget sit ansvar meget samvittighedsfuldt og har været meget nøjeregnende med alt, som foregik på skolen. Som tidligere håndboldspiller vidste hun, at ingen skulle fange hende på det forkerte ben. Den Jyske Idrætsskole skylder hende megen tak for hendes idealisme og viljestyrke. På en lang række andre områder havde

idrætspolitikerens og den folkelige leder en særlig evne til at fornemme, hvad der skulle fremmes og hvad, der skulle lægges i mølposen. Denne evne bevarede Inger, uagtet at problemstillingerne i stigende grad blev vanskeligere i takt med, at ministeriet fralagde sig ansvaret for en række beslutninger for at lade folkene bage en højskole, selv bestemme. I modsætning til en række skoler, var DJI's formand altid på dydens smalle sti. Inger Engberg kan se tilbage på en meget glørværdig folkelig karriere, hvor formandstiden på DJI smukt indføjer sig i rækken af succes. Tilbage bliver blot at ønske, at Inger i en lang årrække må bevare sit gode helbred for at kunne høste frugterne af plantede træer.

Flemming Westh

Med udgangen af 1996 forlader Flemming Westh efter eget ønske sin stilling som underviser på DJI. Flemming blev kaldt til skolen fra Danmarks Højskole for Legemsøvelser i 1973. Flemming,

som inkarneret københavner, har således tilbragt 23 år i Jylland i »centrum af dansk idrætssliv«. Flemming hører til den generation af lærere, der betragter undervisning som et kald. Mennesket har kaldt. Det er blevet hørt, når FW som dygtig underviser er levende optaget af sit stof og ikke mindst levende interesseret i sine medmennesker – alle, men ikke mindst de, der skal hjælpes på vej. Atletikken er Flemmings hjertebarn. Det var herfra, han fandt idealerne, som blev overført til den lange række af initiativer, han selv, elever og idrættsudøvere samt skolen nyder godt af. Markant står her hans arbejde med de psykiske udviklingshæmmede. Den Jyske Idrætsskole har i dag et image, som meget langt er formet af Flemming Westh. Flemming har varetaget mange lederpositioner som formand for lærergruppen eller medarbejderrepræsentant i bestyrelsen. Skolens indre liv interesserede Flemming, og overlod det til andre at profilere sig.

Knud Thomassen †

Søndag den 6. oktober døde skolens tidligere inspektør, Knud Thomassen. Hermed er den sidste pioner fra skolens fødsel borte. Fra nu af må vi gå til arkiver og bøger for at få viden om stedet. Primærkilderne er uden vand. Knud var et omvandrede arkiv, og det undrer derfor ikke, at Knud lod sit historiske materiale tilfalde Danmarks Sportsmuseum. Knud var en del af skolen, og lige til det sidste værnedede han om sit sted. Knud var det lysende eksempel på den selv lærtes mulighed for at skabe, når blot vilje er til stede – et eksempel til efterfølgelse for de 25% af en ungdomsårgang, der ikke får eller påbegynder en ungdomsuddannelse. Knud fik for sit store folkelige arbejde DIF's æresnål i guld. Knud vil altid være een af grundpillerne på Den Jyske Idrætsskole. Vi står med hatten i hånden, når en kæmpe falder.

Hans Erik Jensen †

Hans Erik Jensen, skolens tidligere formand i perioderne 1972-1980 og 1981-1983 døde fredag den 30. august efter lang tids sygdom. Hans Erik var også formand for JBU og senere DBU. Hans Erik slap ikke lederansvaret og fungerede i en årrække som skolens folkevalgte revisor – et arbejde, han som alle de andre tillidshverv, han varetog, altid blev behandlet seriøst. Mangan gang har jeg gået med Hans Erik for at se på kampene i unionsstævnerne i Vejle, og altid var han levende optaget af den enkelte spillers udvikling. Som topleder befandt han sig altid på græstørvsniveau. Hans Erik var en utrolig kultiveret og venlig mand med stor forståelse for det idrætsliv, der trivedes i top og i bredde. Hans Erik forstod aldrig med hjertet adskillelsen af bredde og elite. For ham var fodbold for alle, og idræt var noget, som alle kun få glæde ved. Dansk Idræt har igen mistet een af sine gode forkæmpere. Hans Erik's minde leve.

Morten Møller Nielsen †

Elev, Morten Møller Nielsen, blev dræbt ved en tragisk trafikulykke onsdagen før påsken 1996, da han på cykel var på vej hjem til Thorsager. Morten blev 20 år. Morten var et menneske, der stillede store krav til sig selv og forsøgte stædigt at finde løsninger, der modsvarede disse krav. Morten var det ærligt søgende og seriøst arbejdende menneske, der altid vil blive husket som den aktive deltager i vort fælles liv. Den Jyske Idrætsskole vil stedse mindes Morten.

Personaleoversigt

Ole Worm,

Administration:

Henning Søren Pedersen,
administrationschef
Gunhild Mortensen
Dorthe Pedersen

Kursuscenter:

Marie Lisby, *kursusinspektør*
Rita Kølbeek
Ruth Pedersen
Connie Lundvig Steenholt

Kiosk:

Henriette Lorentsen

Køkken:

Ellen Thomsen, *økonoma*
Ingrid Hovgaard Bengtzen
Grethe Fuglsang Damgaard
Bodil Fjordside
Else Marie Germansen
Nanna Hummel
Rikke Jensen
Anni Johansen
Else Kristensen
Katrine Kristensen
Anne Grethe Mikkelsen
Helle Møldrup Nielsen
Lena Nielsen
Camilla Roed Otte
Maja Overgaard
Louise Ø. Petersen
Ingelise Poulsen

Ilona Schøler
Bodil Olsen Sørensen
Karen Troelsen

Rengøring:

Anna Greta Sørensen,
rengøringsleder
Magaret Hansen
Hanna Jensen
Anne Jette Kulmbach
Tove Rasmussen

Teknik:

Kurt Hovgård Bengtzen,
pedelformand
Niels Bech Kristensen
Jørnn Rathleff
Aage Nørbo Sørensen
Sigfred Storgård

Lærerstab:

Tove Bloch
Torben Espersen
Kirsten Feddersen
Signy Jensen
Alice Grønborg Krag
Lisette Reitz Larsen
Henrik Niebuhr
Carsten Rasmussen
Jørn Richter
Mogens Rieks
Erik Sidenius
Karina Kallehauge Thomsen
Inge Kjærulff Torp
Flemming Westh

Timelærere:

Hans Jørgensen
Lene Kersting
Henning Wichmann
Knud Aage Bærenholdt

Elevholdet 1995/96

34 uger:

Søren Abild Hjortevænget 22, 4760 Vordingborg	9000 Aalborg Gitte Würgler Christensen Lindevænget 17, 7800 Skive	Fynsgade 14, 3. tv, 9000 Aalborg
Daniella Andersen Svanevej 13, 8240 Risskov	Noelle Terp Christiansen Vråvej 991, 9760 Vrå	Christian Gram Krathusparken 13, 2920 Charlottenlund
Jan Ancher Andersen Jacob Paludansvej 18, 8600 Silkeborg	Tina Dalberg Risbro 9, 2650 Hvidovre	Henriette Vang Grønning Sandefjordvej 20, 6100 Haderslev
Lisa Mariendal Andersen Abelsvej 12, 8900 Randers	Ann Fogtmann Damgård Tinggården 31, st. th., 7500 Holstebro	Janne Hagensen St. Blichersgade 11, 1. tv., 8900 Randers
Martin Stampe Andersen Rønnehaven 50, 8520 Lystrup	Erene Elisabeth Dammers Stettinger Str. 22, 54516 Wittlich, Tyskland	Christina Døj Halslev Rahbeks Allé 9A, 1. lej. 2, København V
Peter Møller Andersen Søndermarken 15, 9760 Vrå	Jesper Davidsen Buchsvej 2B, st. tv., 7100 Vejle	Malene Nyberg Hamann Råhøjparken 67, Stavtrup, 8260 Viby J
Sally Askjær Havnegade 12, 1. th., 7100 Vejle	Mette Skovgaard Ernlund Skelagervej 136B, st. mf., 8200 Århus N	Bettina Fjeldgaard Hansen Syrenvej 8, 3700 Rønne
Søren Vittrup Bak Enggårdsvvej 2, 6720 Nordby	Henrik Esbensen Vadumvej 33D, 9430 Vadum	Brian Dreisig Hansen Revningevej 209, 5300 Kerteminde
Uffe Bjerre Spicavej 10, 8270 Højbjerg	Kristian Risom Foldager Rønne Allé 1A, st. th., 7451 Sunds	Helle Dehn Hansen D. G. Monradsvej 3, 4760 Vordingborg
Lene Bro-Klausen Stellavej 1, 5210 Odense NV	Troels Forman Gl. Stillingvej 6, Messing, 8660 Skanderborg	Jesper Maul Hansen Bavnehøjen 33, 6933 Kibæk
Birgitte Christensen Godtlandsvej 15, 9310 Vodskov	Ivan Giuseppe Fraulo Absalonsvej 3, 8900 Randers	Lise Toft Hansen Egevænget 15, 7850 Stoholm
Finn Grønlund Christensen Reberhansgade 24, st. tv.,	Jan Møllergaard Frederiksen	Lizette Dorthé Hansen Neckelmannsgade 18, st. tv, 4800 Nykøbing F

Mikkel Hansen Rosengyden 5, 8950 Ørsted	Fynsgade 21, 6700 Esbjerg	Arne Johannsen Halemdüür 42, 25980 Westerland, Tyskland
Morten Hansen Saturnvej 15, 4040 Jyllinge	Jesper Bjørn Jakobsen Hjejevej 181, 7451 Sunds	Lis Johansen Nørregade 1, 2., 8700 Horsens
Morten Christen Hansen Lille Rørbækvej 9, 3600 Frederikssund	Anne Mette Øllegaard Jensen, Syrenvej 6, 7100 Vejle	Anders Lemvig Jørgensen Søndre Ringgade 4, kld., 8000 Århus C
Søren Eilby Hansen Plantagevej 50, 5462 Morud	Anne-Mette Jensen Kløvermarken 4, 6771 Gredstedbro	Bjarne Lohman Jørgensen Baneparken 6, Nylars, 3720 Åkirkeby
Torben Hansen Neuer Weg 8, 24879 Neuberend, Tyskland	Kathe Mølgaard Jensen P.O.Box 435, 3952 Ilulissat, Grønland	Lisa Susanne Jørgensen Ågerupvej 34, 3200 Helsingø
Mikkel Hemmer-Hansen Blåmunkevej 25, 8240 Risskov	Kristen Engelbrecht Jensen Vittenvej 16, 8382 Hinnerup	Benjamin Kielsen Igpissarvasik B 1131, 3921 Narsaq, Grønland
Jørn Lemmke Henriksen (32 uger) Brolæggerpladsen 6, 2635 Ishøj	Line Møller Jensen Havnegade 12, 1. th., 7100 Vejle	Anja Kristensen Hermodsvej 11, 6705 Esbjerg Ø
Sonni Hinze (32 uger) Amagerbrogade 246A, 2300 København S	Mads Skov Engebjerg Jensen Egebjergvej 48, 8751 Gedved	Kim Nymand Kristensen Thulevej 304, 6715 Esbjerg N
Louise Holmstrøm Ellesvinget 161, 2950 Vedbæk	Marianne Jensen Rugbakken 1, Dommerby, 7840 Højslev	Lene Kristensen Kirsebærvænget 18, 8464 Galten
Rune Homilius Danmarksvej 12, 7200 Grindsted	Martin Meik Jensen Rønnehaven 64, 8520 Lystrup	Tina Holm Kristensen Sommervej 4, Andrup, 6705 Esbjerg Ø
Kim Iversen Ballumvej 6, 6280 Højer	Solveig Irene Jensen Østre Allé 17A, 3250 Gilleleje	Laila Kruse Nakskovvej 159A, 4913 Horslunde
Torben Bo Jacobsen	Tina Sandholt Jeppesen Stokbrovej 15, st., 6715 Esbjerg N	Betina Merete Larsen Rennebjergvej 70, Renne-

bjerg, 4230 Skælskør	Morten Mørn Mikkelsen	Stenstuegade 46, 1. th.,
Camilla Hatting Larsen	Ericavej 66,	4200 Slagelse
Søndergade 17, 1.,	7470 Karup J	Ronni Onink
9000 Aalborg	Hensia Mogensen	Korevej 50,
Morten Larsen	Dr. Holsts Vej 28, lejl. 7,	9210 Aalborg SØ
Nørregårdsvej 138,	8230 Åbyhøj	Iben Jæger Pedersen
2610 Rødovre	Søren Mogensen	Rødhøjsvej 6,
Søren Ravnkjær Larsen	Egevej 1,	5772 Kværndrup
Nordstrandsvej 14,	8751 Gedved	Jakob Nesborg Pedersen
4500 Nykøbing Sj.	Dorte Mortensen	Bøgevej 40,
Martin Dam Lind	Odensevej 28,	8382 Hinnerup
Kløvermarken 26,	5772 Kværndrup	Lone Kopp Pedersen
3730 Nexø	Jimmy Heidi Møller	Södertäljevej 9,
Karin Marie Loft	Evelundsvænget 4, Stige,	7600 Struer
Postvej 29, Foldby,	5270 Odense N	Tina Kehlet Pedersen
8382 Hinnerup	Mads Lerche Møller	Lærkevænget 1,
Karina Lindbøg Madsen	Vidtfeltsvej 8, Handest,	5400 Bogense
Abelsgade 13,	8990 Fårup	Maria Kirstine Poulsen
9700 Brønderslev	Mette Møller-Kristensen	Sdr. Byvej 21C, Jersie,
Lisbeth Madsen	Svendgårdsvej 79,	2680 Solrød Strand
Assentorpvej 54,	8330 Beder	Claus Schaumann
4295 Stenlille	Jesper Tøft Nielsen	Rasmussen, Assensvej 6,
Hans Henrik Marthinsen	Søndervang 37,	6000 Kolding
Svensonsgade 19,	6261 Bredebro	Mette Nørbo Rasmussen
9000 Aalborg	Morten Møller Nielsen	Storegade 10, Hatting,
Anne-Mette Meyer	(30 uger)	8700 Horsens
Tage Hansens Gade 3,	Nørregade 13,	Mona Stine Rasmussen
5. th.,	8410 Rønne	Bymarken 68,
8000 Århus C	Peter Møller Nielsen	4490 Jerslev
Lone Mikkelsen	Havrevangen 2,	Michael Rathsach
Skovmosevej 49, Rørbæk,	6705 Esbjerg Ø	Vadgårdsvej 91,
9500 Hobro	Hans-Christian Olsen	2860 Søborg
Martin Steen Mikkelsen	Vestervej 1, Viemose,	Jacob Peter Rimmen
Tranbjergvej 31,	4771 Kalvehave	Korsgade 51,
8310 Tranbjerg J	Jacob Thorsted Olsen	5270 Odense N

Mette Ross
Kastedvej 9,
8381 Mundelstrup
Søren Sandberg
Morbærhaven 16-11,
2620 Albertslund
Peter Schmidt
Kongensgade 85, 4.,
6700 Esbjerg
Jakob Skjødt
Bøgebakken 12,
8462 Harlev
Jakob Friis Sottrup-Jensen
Skolestien 8,
6710 Esbjerg V
Maria Flindt Sørensen
Lavendelvej 5,
4920 Søllested
Pernille Sørensen
Gørlev Landevej 8,
4281 Gørlev
Anja Thiesen (25 uger)
Kastanievej 13,
4773 Stensved
Mikkel Møllerup Thøgersen
Siøvej 2,
8370 Hadsten
Mette Vejrum
Stubmarken 19,
Esbønderup, 3230 Græsted
Peter Bang Wager
Ringkøbingvej 19, 2. tv.,
8000 Århus C

17 uger (før jul)

Hanne Andersen
Minervavej 28,
8450 Hammel
Jan Andersen
Vestertoften 1,
9574 Bælum
Carsten Andreasen
Klokkens Kvarter 54,
5220 Odense SØ
Anne Mette Bastholm
Tylstrupvej 66,
9320 Hjallerup
Simon Bøgevig
Skovgårdsvej 9,
8832 Skals
Lene Lodberg Grønfeldt
Højmarksvænget 77,
8600 Silkeborg
Cecilie Hartman-Sørensen
(10 uger)
Magdelonevej 5,
9000 Aalborg
Thomas Løcke Jensen
Prins Christiansgade 11,
3. tv., 8900 Randers
Sonny Sevel Johansen
Dyrehavevej 13,
4230 Skælskør
Torben Madsen
Jespervej 55, st. th.,
3400 Hillerød
Mette Mogensen
Bredgade 46, 1. th.,
8870 Langå

Rikke Baumann Nielsen
Krogtoften 8,
Ganløse, 3660 Stenløse
Winnie Christiane S. Olsen
Scandiagade 94, 2. tv.,
2450 København SV
Jane Strand Schnefeldt
Tranebærvej 2, Alslev,
6800 Varde
Iben Sidelmann (9 uger)
Rugbjergvej 73, Stautrup,
8260 Viby J
Susanne Præst Simonsen
Nordlyvej 70,
8550 Ryomgård
Frederik Georg Stage
H.C.Andersens Blvd. 47, 4.,
1553 København V
Søren Benjamin Sørensen
Blåmunkevej 11,
8450 Hammel
Lone Lundorff Thau
Egebjergvej 200,
8700 Horsens

17 uger (efter jul)

Peter Andersen
Dådyrvej 4,
7160 Tørring
Michel Berg
Vesttoften 5,
4040 Jyllinge
Heidi Bryde
Gl. Køge Landevej 396B, 1.
2650 Hvidovre

Christina H. Christensen
Egeparken 1,
8370 Hadsten

Janni Jæger Christensen
P. Mønstedsvvej 3,
9300 Sæby

Helle Damgaard
Flinten 15, Mogenstrup,
4700 Næstved

Lene Dencker
Gødvad Mælkevej 5,
8600 Silkeborg

Linda Fangel
Lillehave 21,
6470 Sydals

Anne Helsinghoff
Lodsvej 37, Nordby,
6720 Fanø

Rikke Legarth Holme
Holmevej 4, Espe,
5750 Ringe

Thomas Holmgaard
Skovgyden 2A,
5466 Asperup

Henrik Jensen
Indre Ringvej 207, st. mf.,
7000 Fredericia

Line Ulla Jensen
Englebjergvej 67,
4700 Næstved

Majbritt Mogensen
T.H. Niensengade 29G, 2.,
7400 Herning

Christian Møll
Luneborgvej 158,
9382 Tylstrup

Jacob Hededal Nielsen
Holmegårdsvej 64,
8270 Højbjerg

Søren Pedersen
Majsvej 23,
5500 Middelfart

Karsten Poulsen
Kagsåvej 44,
2730 Herlev

Thomas Bülow Schmidt
Nyvang 11,
6400 Sønderborg

Jeanette Juhl Thomsen
Bækparken 22,
9500 Hobro

Marie Lisby

I perioden 30. august - 7. september blev der afviklet EM i hockey for U/21. 8 nationer var tilmeldt, i alt godt 200 personer. I gange og opholdsrum summede det med mange sprog, 3 hold samt dommere og ledere var indlogeret i kursuscenteret, de øvrige hold måtte indlogeres ude i byen. Al træning og alle kampe skulle afvikles på 1 bane, i øvrigt stadig den eneste hockeybane af sin art her i landet. For at det kunne gennemføres og alle kunne få mad, måtte spisetiderne udvides ret så kraftigt. Der blev holdt åbent stort set fra klokken 11.00 - 20.00, i heldigst fald kunne spisesalen lukkes et par timer om eftermiddagen.

Det blev en uge hvor ledelsen fra DHU og personalet måtte løbe mange skridt. Efter problemer med vandingsanklægget på premiere-dagen, hvor vi desværre måtte aflyse 2 kampe, lykkedes det i øvrigt at få afviklet stævnet inden for de fastlag-

te rammer.

Tak til ledelsen for god forståelse for uheldet og for en spændende uge.

Også en tak til vore forholdsvist nyankomne elever, som tog det store rykind med bade interesse og hjælpsomhed.

Kunststofbanen havde forud for stævnet fået en hård tiltrængt opstregning.

Svømmebassinet måtte desværre sidst i juli, efter utæthed og senere lukning af klørrummet lukkes for resten af året. Vore kursister, især danserne var kedede af den beslutning. Vi forventer bassinet er klar og vandet varmt til danseugen 1997.

På Team-Danmark udvalgs-møde i september blev der rettet ret kraftig kritik af Wembley's vedligeholdelse. Banen har nu fået en gennemgribende behandling, og må først tages i brug engang til foråret, hvor vi så forventer den fremstår med flot og tæt græstæppe.

På nuværende tidspunkt ser det ud til vi når tæt på bud-

gettet for 1996.

Det kan give mulighed for yderligere forbedringer i kursuscenteret.

Teknik må vi også regne med at skulle investere i. Vi mærker helt klart en øget forespørgsel på mere udstyr.

Skulle vi i hverdagen glemme vore smukke naturomgivelser er mange af vore kursister flinke til at minde os om det, samtidig med at de giver udtryk for at vi har gode faciliteter, god mad og et godt miljø.

Vi siger tak til de mange, der er med til at bevare troen på, at DJI stadig er et sted, folk kan lide at komme, og er samtidig en stor udfordring til at fortsætte arbejdet.

Tak for året 1996 og godt nytår.

Kursuskalender m.v.

Januar

DBU
DFfR
Dansk Judo Union
DBU divisionstrænermøde
DGI
Dansk Handicap
Ildræt-Forbund
DBU u/20 damer
DFfR
DBU dametrænerseminar
Dansk Taekwo 2 herre
DVBF dame A
Dansk Atletik Forbund
DBU-Fremtidens Fodbold
DBU u/16 landsholdet herre
Dansk Tennis Forbund
trænerseminar
DIF/DFfR
DBU gruppe D-træning
DVBF
JBU dommerkursus
JS&DS dommerkursus
Dansk Sejlunion træner l&2
DBU u/15 landshold herre
DS dommerkursus
DIF
Dansk Hockey Union

Februar

DBU u/16 damer
DBU elitetrænerkursus
TRIM
DIF/SYD
DGF dommerkursus

DVBF
Dansk Golf Union
DBU elitedommerkursus
DBU u/18 damer
Jysk Bueskytte Union
Dansk Faldskærms Union
træningssamling
DFfR
DBU divisionsdommer
DBU u/18 damer
Dansk Bueskytte Forbund

Marts

DIF/syd
DBU u/16 struktureret
talentudvikling
TRIM
DIF sport uden skader
Dansk Tennis Forbund
turneringslederkursus
Dansk Handicap
Ildræts-Forbund
DIF/syd
Fortuna Hjørring
DBU u/20 samling damer
DBU kursus for kvindelige
dommere
DBU u/18 struktureret
DBU u/16 landshold damer
Dansk Tennis Forbund
DBU/JBU dommerkursus
DBU u/15 landsholdet herre
DBU u/17 landsholdet
JBU struktureret
talentudvikling

DVBF
DBU u/16 syd
Dansk Cricket-Forbund
Dansk Bowling Forbund
DBU trænerkursus
Dansk Tennis Forbund
FC København
Esbjerg Golfklub

April

DBU u/20 samling damer
DGF/syd
DVBF dame A
DBU u/16 stu
DBU u/18 damer
DBU dame A
DBU u/17 landsholdet herre
DIF lærerudviklingskursus
TRIM
Dansk Taekwondo Forbund
DBU Gruppe D-træning
DBU landshold udvalg
Dansk Handicap Forbund
DBU u/16 damer
TRIM
DIF/Skjern
DFG
DIF

Maj

DVBF dame A-landshold
DIF/DHL idrætslejr for
sindslidende
DBU
DVBF

JBU talentudvikling
DBU Gruppe D-træning
DBU u/18 & u/16
JBU u/15 & u/16
DVBF ungdomskonsulent-
samling
Skovbakken Fodbold
Svensk Sportsskytteforbund
Dansk Skytte Union
Dansk Taekwondo Forbund
JBU u/17
Dansk Hockey Union
JBU u/15 & u/17 samling
DIF

Juni

DBU u/16 samling
DIF
DBU u/18 samling
Dansk Judo Union
JBU u/15 samling
DBU u/15 unionsstævne
DIF idrætslejr
DBU u/16 unionsstævne
DBU u/17 unionsstævne

Juli

DBU elitetrænerkursus
DBU ungdomstrænerkursus
DBU seniortrænerkursus
Dansk Taekwondo Forbund
træningslejr
DBU
TV Trappenkamp
Aalborg Karateskole

DBU målmandstrænerkursus
Dansk Sportdanserforbund
Vejle-ugen
DIF Ung Idræt
DBU u/20 damer-samling
Dansk Sportdanserforbund
kongres
DBU trænerkursus
Dansk Hockey Union
sommerkursus

August

JBU sommerseminar
DBU
Dansk Hockey Union
DHL/GI
Old Boys kursus
DBU u/18 STU
Dansk Skytte Union
Vejle Boldklub
Vestjysk Sportdanserforening
træningskursus
TRIM - træf
DBU u/16 STU damer
DBU/Vest samling
DBU u/17 landshold
DFfR
DVBF samling
Dansk Hockey Union
samling
DBU u/18 træningslejr
Vejle Boldklub

September

DGF/Syd

DBU Gruppe C herre
DIF Nordisk
Anlægskonference
TRIM løbetrænerkursus
DGF/Syd
DBU u/16 damer
DFG/Syd
DIF
DBU u/18 STU-samling
Dansk Trampolin Forbund
DGF Miniinstruktørtræf
Vejle Boldklub
DBU Gruppe D herre
DFfR
Dansk Idrætspsykologisk
Forbund
DHIF børneudvalg
Dansk Taekwondo Forbund
DBU u/18 træningslejr
DBU u/16 træningslejr

Oktober

DBU u/19 landshold
Vejle Boldklub
Dansk Handicap Idræts-For-
bund dommerkursus
Dansk Trampolin Forbund
Vejle Boldklub
DBU u/16 samling
DBU u/18 samling
DBU testkursus
DVBT samling
DBU u/18 landshold
DBU u/20 samling damer
DBU u/19 landshold

DBU u/15 landshold
Dansk Dart Union
Dansk Arbejder
Idrætsforbund
kursus i ældreidræt
DGI rytmisk gymnastik
DBU u/16 landsholdssamling
DVBF
DIF grundkursus
DGF TOP-fælleskursus
Vejle Boldklub
DBU D-træning

November

Fyns Håndbold Forbund
DVBF
DFfR
DBU dame A-landshold
DBU u/18 STU
Vejle Boldklub
DIF klublederkursus
DBU trænerkursus
DBU Gruppe C-træning
DGI konference
DGU talentskole
DGI gymnastikkursus
DVBF
DIF
DBU Africa-Cup 1996
DBU u/16-STU
Danmarks Gymnastik
Forbund
DHIF
Vejle Boldklub
DBU u/19 herre

December

DBU Gruppe C-træning
DBU u/16 landshold damer
DVBF
DBU D-træning
DBU instruktørsamling
DVBF
DBU u/16 STU damer

Sommerkurser 1997

4 uger på

SOMMERHØJSKOLE

FORM i dit liv

Karina Kallehaug & Erik Sidenius.

19. maj - 15. juni.

Sommerudfordring med surf, beach, svøm, street og skøjt.

Deltag i cykling, kajak, rulle-skøjtning, volley, basket, svømning og rapelling. Kultur-kicks i mange sammenhænge. Foruden sporten byder sommerhøjskolen på filosofi, poesi, og sang. Foredrag om bjergbestigning. Sus med i et godt selskab. Kom og bliv begejstret som andre før dig – gi' dig selv chancen.

ÆLDREKURSUS:

“Sved på Panden – ryk i sjælen”

Jørn Richter/Mogens Rieks & Signy

8. juni - 21. juni

8.- juni - 14. juni /15. juni - 21. juni / 8. juni-21. juni

Aktivt kursus for alle fra 50 år og opefter. Oplev inspiration, transpiration og nært fællesskab. Gymnastik, svømning, spil og mange

former for motion inde og ude. Foredrag, udflugt, sang, debat, musik og uforglemmelige aftener.

FAMILIEKURSUS:

»Trold kan tæmmes«

Alice Grønborg

6. juli - 12. juli

Spil, spring, leg og dans – skov, vand og strand skaber sammen med fortælling og teater vor eventyrverden. Trolderi i »fortryllende« fællesskab.

Western skud fra hoften:

Lisette Larsen

13. juli - 19. juli

Scenen er sat til kamp, gøgl og show. Bue og pil, square-dans. Leg, spil, gymnastik, vandaktiviteter og friluftsliv som ramme for udviklende familieliv.

To generationer spiller op.

Carsten Rasmussen

27. juli - 2. august

Teenager og mor eller far. Hvornår har du sidst leget, spillet, svedt, sunget, debatteret og festet sammen med din søn eller datter. Vi inspi-

rerer, vi udfordrer dine kreative evner og du gennemlever grænseoverskridende handlinger. Udfordringerne tager afsæt i den enkeltes fysiske forudsætninger. Det betyder, at alle kan deltage, og det foregår i hallen, i skoven, på græsset og i/på vandet.

Sportskontakt af 3. grad.

Henrik Niebuhr

29. juni - 5. juli

Hvis du er legebarn og vovehals, så udfordrer vi dig »on the street & beach«; med »søslag i bassinet«, rappelling, stunt, aerobic og kampsport, film og fotodokumentation. Livsglæde og samvær. Dristig? – men ikke dumdristig!

Sporten på internettet

Torben Espersen

13. juli - 19. juli

I en elektronisk uge skøjtes ind og ud af internettet. Idrætshøjskolen forsøger at finde nye veje for formidling. Det bliver grænseoverskridende.

Idrætslig udfoldelse

Kirsten Feddersen

26. juli-8. august

2 ugers kursus, hvor der tages specielle hensyn til psykisk udviklingshæmmede

Højskole og hockey

Tøve Bloch

25. maj - 31. maj

Psykisk udviklingshæmmede spiller hockey og går på højskole.

Fortæl gamle elever og venner om disse kurser. Hvis du ringer nu, sender vi dig vor kortkursusbrochure.

Den Jyske Idrætsskole i Vejle

Den Jyske Idrætsskole · Ørnebjergvej 28 · 7100 Vejle
Tlf. 7582 0811 · Fax 7582 0680